

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU
Yhdessä enemmän

Pienikokoisen osakeyhtiön lopettaminen -CASE: selvitystilamenettely

Alimoff Jan, Keer Anna

2017 Laurea

LAUREA Laurea-ammattikorkeakoulu
AMMATTIKORKEAKOULU
Yhdessä enemmän

Pienikokoisen osakeyhtiön lopettaminen -CASE: selvitystilamenettely

Jan Alimoff, Anna Keer
Liiketalouden koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Huhtikuu, 2017

Jan Alimoff, Anna Keer

Pienikokoisen osakeyhtiön lopettaminen - Case: selvitystilamenettely

Vuosi 2017 Sivumäärä 58

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli löytää toimeksiantoyrityksen omistajille taloudellisesti, ajallisesti ja henkilökohtaisesti kannattavin tapa päättää liiketoimintansa. Tarkoituksena oli osoittaa case-esimerkin avulla, miten pienikokoisen osakeyhtiön voi lopettaa selvitystilamenettelyä käyttäen. Tarkoituksena oli myös tuoda ymmärrystä siitä, miten pienikokoisen osakeyhtiön voi lopettaa erilaisilla tavoilla. Yritystä lopetettaessa olisi syytä hankkia tietoa vaihtoehtoista ja niiden sopivuudesta sekä konsultoida asiantuntijoita. Työn hyödyn saaja oli Yritys X, joka on pienikokoinen osakeyhtiö.

Työn kehittämistehtävänä oli parantaa yrityksen omistajien tietoa erilaisista tavoista, miten he voivat lopettaa yrityksensä toiminnot, ja auttaa omistajia valitsemaan parhaimman tavan lopettaa yhtiö.

Tietoa on haettu laeista ja viranomaisohjeista. Lisäksi on haastateltu yhtä asiantuntijaa ja käyty keskusteluita muiden asiantuntijoiden kanssa. Työn keskeisenä tuloksena kyettiin suosittelemaan toimeksiantajayritykselle toimenpiteitä, joilla se pystyi viemään eteenpäin toimintansa lopettamisen selvitystyömenettelyä käyttäen. Yritys X:lle löydettiin keino välttää konkurssi, mikä oli toimeksiantajan päätavoite.

Jan Alimoff, Anna Keer

Ending of a small sized Limited Liability Company - Case: Liquidation Procedure

Year	2017	Pages	58
------	------	-------	----

The objective of this thesis was to find the most productive way, in the sense of economical, time management and personal objectives, for the commissioning company to end their business operations. The objective was to show, via a case example, how one can end the operations of a small sized limited liability company using a liquidation procedure. The objective was also to bring understanding on how one can use different ways to end a small sized LLC. In ending an LLC one should acquire knowledge on ones options and their appropriateness and to consult experts on the matter. The beneficiary of this thesis was Company X, which is a limited liability company.

The development mission of the thesis was to improve the knowledge of the owners of the company on different ways to end the operations of their business and to help the owners on choosing the best way they could end their business.

Information has been sought from laws and directives issued by the authorities. In addition we have interviewed one expert and consulted with other experts on the matter. As the crucial result of this thesis was that we were able to recommend actions to our commissioning company with which it could proceed in ending its operations using a liquidations procedure. We found a way for the Company X to avoid bankruptcy which was the main objective of the commissioning company.

Keywords: Small sized LLC, Liquidation procedure, Bankruptcy, Dividing, Fusion

Sisällys

1	Johdanto.....	7
1.1	Aihepiirin esittely	7
1.2	Tutkimustarve	7
1.3	Työn tarkoitus	8
1.4	Aiheen rajaus	8
1.5	Työn tavoite.....	9
2	Osakeyhtiön lopettaminen	10
2.1	Selvitystilamenettely	10
2.2	Konkurssimenettely	11
2.3	Sulautuminen	21
2.3.1	Absorptiosulautuminen	21
2.3.2	Tytäryhtiösulautuminen.....	22
2.3.3	Kolmikantasulautuminen.....	23
2.3.4	Kombinaatiosulautuminen	24
2.4	Jakautuminen	26
2.4.1	Osakekauppa	27
2.4.2	Liiketoimintakauppa	28
3	Päätelmä lopetusmenetelmän valinnasta.....	29
3.1	Toimeksianto.....	29
3.2	Lähtötilanne.....	29
3.3	Lopetusmuotojen soveltuvuuden analysointi.....	30
3.4	Asiantuntijan konsultointi omista johtopäätöksistä.....	31
3.5	Oman ehdotuksen esittely toimeksiantajalle	31
3.6	Ehdotuksen tarkistus ja hyväksyminen	31
4	Case: Yritys X:n selvitystilamenettely.....	32
4.1	Yritys X.....	32
4.2	Lähtötilanne.....	32
4.3	Yhtiökokous	34
4.4	Ilmoitus PRH:lle ja Verohallinnolle	34
4.5	Kirjanpito julkisen haasteen aikana	36
4.6	Palvelutoiminnan jatkaminen osakeyhtiön lopettamisen jälkeen	36
5	Loppuarviointi ja seuraavat vaiheet	37
5.1	Lähtötilanne ja tutkimusongelma	37
5.2	Arvio tavoitteen saavuttamisesta toimeksiantoyritykselle	37
5.3	Seuraava vaihe 1: lopputilitys	37
5.4	Seuraava vaihe 2: päättävä yhtiökokous	38
5.5	Arvio lopputyön laadusta ja kattavuudesta suhteessa aiheeseen	38

Lähteet	41
Kuviot.....	42
Liitteet.....	43

1 Johdanto

Tässä johdannossa esitellään ensin aihepiiri, kartoitetaan tutkimustarve ja työn tarkoitus. Johdannossa kerrotaan myös siitä, miten työn aihe on rajattu ja mikä ovat olleet työn tavoitteet.

1.1 Aihepiirin esittely

Yrityksen toiminnan lopettaminen on luonnollinen osa jokaisen yrityksen elinkaarta. Yrityksen toiminta voi loppua monesta eri syystä ja monella eri tavalla. Tapahtuipa tämä toiminnan lopettaminen millä tavalla tahansa, sen pohtimisella etukäteen on suuri strateginen merkitys yrittäjille tai yrityksen omistajille. Jos yrityksessä ei varauduta minkäänlaisella suunnitelmalla mahdolliseen lopetukseen, niin se ajautuu jossain vaiheessa tilanteeseen, missä ainoa ratkaisu on konkurssi ja sen ajoituksesta ei yrityksen omistaja itse yleensä päätä. Muut lopettamisen vaihtoehdot kuten myyminen tai fuusio täytyy osata suorittaa oikeassa tilanteessa, jotta niiden läpiviemiseksi on realistisia mahdollisuuksia. Myös vapaaehtoinen liiketoiminnan lopettaminen vielä taloudellisesti hyvässä asemassa, selvitystilamenettelyn avulla, vaatii yritykseltä kykyä tietää milloin tämä optio vanhentuu ja ajaututaan tilanteeseen, missä enää huonoin vaihtoehto, eli konkurssi, on jäljellä.

1.2 Tutkimustarve

Kaikki yritykset lakkaavat olemasta olemassa juridisina yksilöinä ennemmin tai myöhemmin. Kuitenkin on muistettava, että tilastollisesti suurimmalle osalle yrittäjistä, jotka aloittavat uuden yrityksen voi tulla hyvinkin nopeasti sellainen tilanne vastaan, jossa joudutaan tai tahdotaan päättää yrityksen lopettamisesta. Yksi neljästä uudesta yrityksestä Suomessa lopettaa toiminnan ensimmäisen vuoden aikana (Tilastokeskus 2010). Siksi luulisi olevan tärkeää puhua myös paljon yrityksen lopettamiseen liittyvistä asioista, koska uudella yrittäjällä on suurempi todennäköisyys joutua soveltamaan yrityksen lopettamiseen liittyvää tietoa kuin esimerkiksi kansainvälistymiseen liittyvää tietoa.

Liiketalouden opetuksessa ja yrityksen elinkaarta käsittelevissä kirjoissa kuitenkin lopettaminen jää verraten vähälle huomiolle. Lopettaminen, sen muodot ja ajoituksen strateginen pohdinta ei saa samalla tavalla huomiota kuin esimerkiksi yrityksen aloitusvaihe. Osin se tuntuu johtuvan asenteista. Lopettamiseen suhtaudutaan hieman häpeillen ja sävy tekstissä on monessa lähteessä sellainen, että puhutaan epäonnistumisen tarkastelusta. Toisaalta ei aiheesta tunnu monellakaan olevan paljoa sanottavaa, muuten kuin mitä asiasta määräävän laissa esitettyjen pykälien tulkinnan auttamisessa.

1.3 Työn tarkoitus

Mielestämme liiketoiminnan päättämisen käsitteleminen on tärkeä osa perustiedoista ja -taidoista, joita yrittäjä tarvitsee voidakseen hallita kunnolla yrityksen elinkaaren eri vaiheita tehokkaasti. Yrityksen lopettaminen on asia, joka koskee kaikkia yrityksiä ja sen oikeanlainen hoitaminen, vaikka ajaututtaisiinkin konkurssiin asti, voi parhaimmillaan pelastaa yrittäjän mahdollisilta vakavilta juridisilta seuraamuksilta. Eräs seuraamus voi olla liiketoimintakielto.

Yrityksen lopetusmuotoihin liittyvää tutkimustyötä ei ole tehty kovinkaan paljon. Havaitsimme puutteen omaa tutkimustyötä tehdessämme. Yhtä lailla kuin teorian tarkastelussa, niin myös tutkimustyössä aihe on jäänyt vähemmälle huomiolle kuin esimerkiksi yrityksen elinkaaren muut osat.

Opinnäytetyömme käsittelee pienikokoisen osakeyhtiön toiminnan lopettamista selvitystilamenettelyn kautta ja sitä, miten yritys päättyy ratkaisuunsa analysoidessaan lopetusmuodon valintaa. Osakeyhtiö nähdään laillisesti rekisteröinnillä syntyneenä omana oikeushenkilönä, jolloin osakkeenomistajat eivät vastaa henkilökohtaisesti yhtiön velvoitteista (Osakeyhtiölaki 624/2006). Pienikokoisella osakeyhtiöllä tarkoitetaan yritystä, joka ylittää yhden seuraavista raja-arvoista: työntekijöiden määrä 50, taseen loppusumma 6 miljoonaa euroa ja vuosittainen liikevaihto alle 12 miljoonaa euroa (Yritys-Suomi 2014). Työn taustalla on saamamme toimeksianto Yritys X:ltä. Toimeksiannossa piti selvittää, millaisia erilaisia lopetusmuotovaihtoehtoja yritykselle oli ja niiden soveltuvuudesta yhtiön tilanteessa. Lisäksi selvitettiin omistajien tarve ongelman ratkaisuksi heidän yrityksensä tilanteessa. Yritys X:n tarve määritti suoraan tutkimusongelmamme ja työn rajauksen. Työ toteutetaan yhteistyössä Yritys X:n, joka ei halua esiintyä omalla nimellään, ja Laurea Ammattikorkeakoulun kanssa.

Opinnäytetyön teoriatausta rakentuu yrityksen eri lopetusmuotojen tarkastelusta. Teoriassa avataan lakia ja niiden määrittämiä juridisia prosesseja. Tutkimusosion muodostaa asiantuntijan haastattelu ja asiantuntijoiden kanssa työtä varten käydyt konsultaatiokeskustelut. Nämä toimivat oleellisena osana työn sovellettavuudeksi ja sen tavoitteiden saavuttamiseksi. Teoriatausta muodostaa oleellisen osan opinnäytetyöstä, sillä sen tarkoitus on taustoittaa ja tukea eri ratkaisuihin päättämistä työssä. Lisäksi työssä käsitellään toimeksiantajayritystä ja taustoitetaan sen tilannetta, mistä opinnäytteen aiheeksi nostettu ongelma on muodostunut. Lopuksi esittelemme tutkimuksemme perusteella tehdyn esityksen yrityksen ongelman ratkaisemiseksi sille mahdollisimman edullisella tavalla.

1.4 Aiheen rajaus

Yritys X:llä oli tarve selvittää mahdollisuuksiaan tarpeelliselle toimintojensa lopettamiselle. Yrityksen koon ja selkeän tarpeen vuoksi rajasimme aiheen koskemaan toiminnan lopettamis-

ta erityisesti pienikokoisen yrityksen näkökulmasta. Keskityimme tarkastelemaan selvitystila-
menettelyä erityisesti näistä lopetusmuodoista, koska toimeksiantajayrityksemme kohdalla se
oli mielestämme paras tapa edetä asiassa. Aiheen rajaamista ohjasivat toimeksiantajan oma
koko ja tarve tutkimustiedolle, sekä opinnäytetyön toteuttamisen periaatteet.

Työskentelytavaksi valittiin raporttimuodossa toteutettu kirjallinen teos. Tähän sisällytettiin
laajemmin teoriaosuus yrityksen lopetusmuodoista ja toimeksiantajayrityksen tilanteen analy-
sointi ja oikean lopettamismuodon ja etenemistavan pohdinta. Lopuksi päätelmissä esitetään
yritykselle tehtävä esitys sen etenemismahdollisuuksista tilanteensa ratkaisemiseksi. Koska
tutkimusongelmamme on hyvin tarkasti sovellettavissa vain toimeksiantajayrityksemme konk-
reettisen ongelman ratkaisuun, niin valitsimme asiantuntijan haastattelun tutkimusmenetel-
mäksi ratkaisujen löytämiseksi ja niiden todenperäisyyden varmistamiseksi.

1.5 Työn tavoite

Opinnäytetyömme tavoitteena on tutkia eri yrityksen lopetusmuotoja, löytää toimeksianta-
jayrityksellemme, sen tilannetta analysoimalla, konkurssia parempi vaihtoehto ja suositella
heille toimenpiteet siitä, miten heidän kannattaisi konkreettisesti edetä asian ratkaisemisek-
si. Konkurssia paremmalla vaihtoehdolla tarkoitetaan sellaista lopetusmuotoa, joka olisi ta-
loudellisesti halvempi, ajallisesti nopeampi ja josta toimeksiantoyrityksen omistajille ei koi-
tuisi henkilökohtaisia rekisterimerkintöjä. Toimeksiantoyrityksen oli tarkoitus edetä työmme
tuloksen mukaan, jotta se voisi saada ratkaisun ongelmaansa.

2 Osakeyhtiön lopettaminen

Osakeyhtiön vapaamuotoinen lopettaminen ei ole lain mukaista. Osakeyhtiö voidaan lopettaa selvitystila- tai konkurssimenettelyn kautta. Osakeyhtiön toiminta voi myös purkautua sulautumisessa tai jakautumisessa. Joissakin tilanteissa osakeyhtiö voidaan poistaa kaupparekisteristä tai se voidaan viedä selvitystilaan viranomaisen määräyksellä. (PRH 2016)

2.1 Selvitystilamenettely

Yritys joudutaan lopettamaan selvitystilamenettelyn kautta, kun yrityksellä on enemmän varoja kuin velkoja (Mähönen, Säiläkivi & Villa 2006, 655). Selvitysmenettely aloitetaan yhtiökokouksessa osakeomistajien päätöksellä, samalla valitaan yksi tai useampi selvitysmies (PRH 2016). ”Selvitysmiehenä voi toimia luonnollinen henkilö. Hän ei saa olla alaikäinen, konkurssissa, liiketoimintakieltoon tai edunvalvontaan määrätty tai toimintakelpoisuudelta rajoitettu. Selvitysmiehenä voi toimia vaikka yhtiön hallituksen jäsen, toimitusjohtaja, yhtiön ulkopuolinen henkilö esim. asianajaja tai muu tehtävään suostunut. Selvitysmiehen tai jos heitä on useampia, niin ainakin yhden on asuttava ns. ETA-alueella, esim. Suomessa, Saksassa tai Virossa, ellei erikseen haeta lupaa ulkomaille asuvalle PRH:lta.” (PRH 2016). Yhtiön hallinto siirtyy selvitysmiehelle kun selvitystila on aloitettu (Lakari 2004,78).

Selvitysmiehet ilmoittavat selvitysmiesten valinnasta ja yhtiön selvitystilan alkamisesta kaupparekisteriin ja hakevat kaupparekisteriä tekemään julkisen haasteen yhtiön velkojille. Tämä tarkoittaa sitä, että kaupparekisterin on julkaistava haaste lehdessään vähintään kuukautta ennen kuulutuksen ajan määräpäivää. Haasteella vaaditaan yhtiön velkojia ilmoittamaan yhtiön sille kuuluvat vastaavat. Tunnetuille velkojille selvitysmiehet lähettävät kirjallisen ilmoituksen haasteesta. Tuntemattomat velkojat, jotka eivät vastaa haasteeseen määräaikaan mennessä menettävät oikeuden saataviinsa yhtiöltä. (Lakari 2004, 78-79.)

Välitilinpäätös laaditaan toimitusjohtajan ja hallituksen toimesta selvitystilan alkamispäille. Välitilinpäätös täytyy tarkastuttaa ja käsitellä hallituksen yhtiökokouksessa kuten muutkin tilinpäätökset. Hallitus voi myös päättää että se ei teetä välitilinpäätöstä, mikäli selvitystila on asetettu vapaaehtoisesti hallituksen toimesta. Selvitysmiehellä voi kuitenkin vaatia välitilinpäätöksen tehtäväksi. (Lakari 2004, 79.)

Liiketoiminta pitää pääsääntöisesti lopettaa, kun selvitystila alkaa. Liiketoimintaa on mahdollista jatkaa tämän jälkeen, mikäli se on jostain syystä tarpeellista, mutta liiketoiminnan lo-

pettamista ei saa turhaan pitkittää. Kuitenkin yhtiön varallisuutta voidaan tarvittaessa realisoida, jotta saadaan maksettua yhtiön selvityskulut ja velat. (Lakari 2004, 79.)

Selvitysmiesten on maksettava yhtiön velat selvitystilan aikana. Mikäli yhtiön varallisuus ei riitä näiden velkojen hoitoon, niin on selvitysmiehen luovutettava yhtiön omaisuus konkurssiin. (Lakari 2004, 79.)

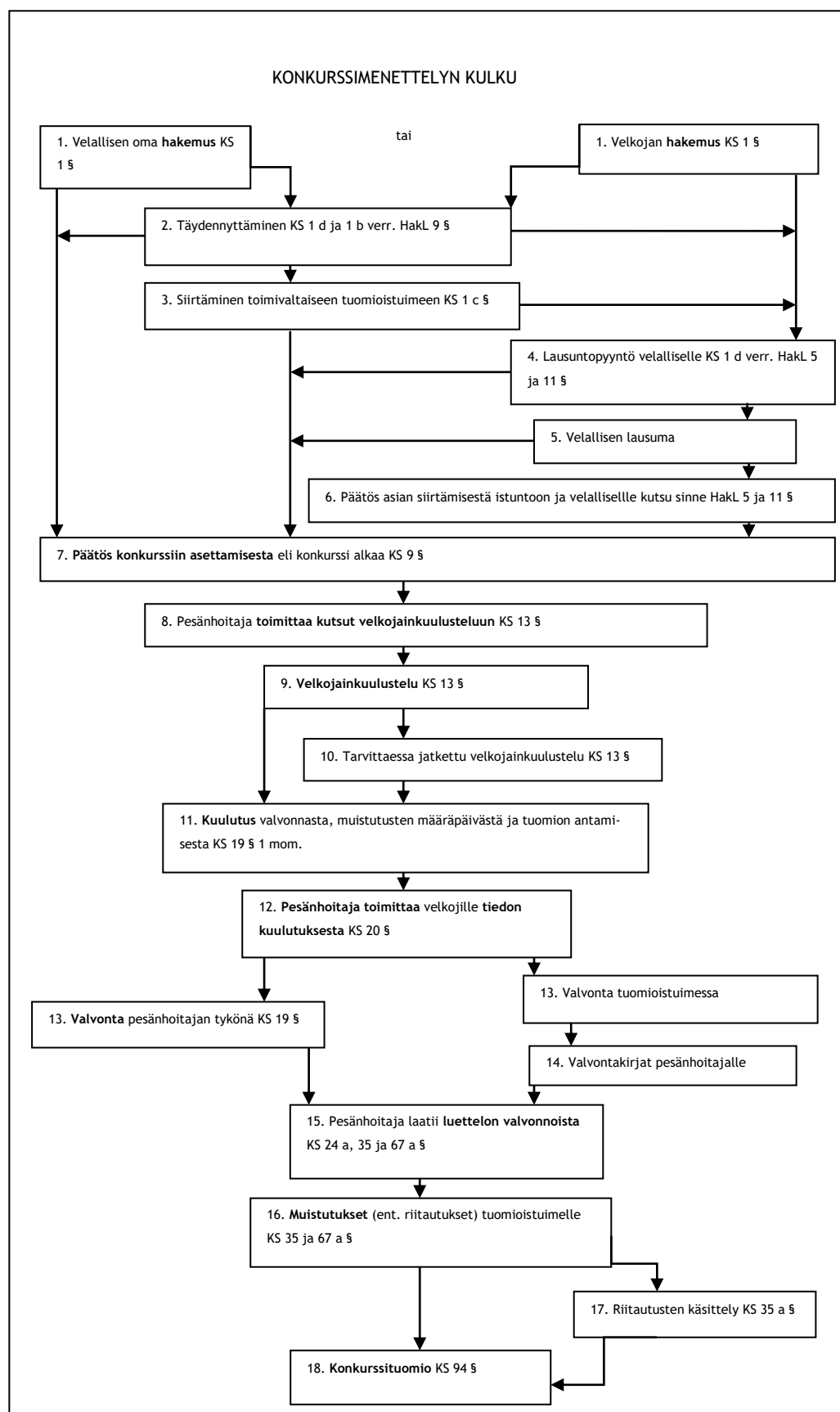
Yhtiön velkojen maksun jälkeen, kun julkisen haasteen eräpäivä on umpeutunut, niin yhtiön jäljelle jäänyt omaisuus voidaan jakaa osakkeenomistajien kesken. Siinä tapauksessa, että jokin yhtiön velka on hoitamatta, riitaisuuden tai muun syyn takia, niin tarpeelliset varat kiistanalaisen velan hoitoon on asetettava erilleen. (Lakari 2004, 79.)

Yhtiön varojen jakamisen jälkeen selvitysmies tekee lopputilityksen. Lopputilitys annetaan koko selvitystilan kestäneeltä ajalta. Lopputilitys menee tilintarkastajien tarkastettavaksi, jonka jälkeen yhtiökokous joko hyväksyy tai hylkää lopputilityksen. (Lakari 2004, 79-80.)

Selvitysmies esittää lopputilityksen yhtiön hallitukselle yhtiökokouksessa. Tämän jälkeen yhtiö katsotaan puretuksi. Selvitysmies vielä tekee toteamusluonteisen ilmoituksen kaupparekisteriin selvitystilamenettelyn päättymisestä ja yhtiön purkautumisesta. (Lakari 2004, 80.)

2.2 Konkurssimenettely

Tässä opinnäytetyössä on pyritty käymään konkurssimenettely pääpiirteittäin läpi. Konkurssimenettelyä ohjaa konkurssilaki (Konkurssilaki 120/2004). Käymme konkurssimenettelyn vaiheet läpi seuraavasti: yrityksen konkurssikelpoisuus, konkurssihakemus, konkurssiin asettaminen ja pesänhoitajan määrääminen, konkurssipesän hallinto, pesäluettelo ja velallisselvitys, konkurssin raukeaminen, julkisselvitys vaihtoehtona konkurssin raukeamiselle, konkurssivalvonta, pesänhoitajan jakoluetteloehdotus, saatavien riitauttaminen, pesänhoitajan jakoluettelo, riitautusten käsittely, jakoluettelon vahvistaminen, jako-osuuksien maksaminen ja lopputilitys ja konkurssin päätyminen. Konkurssimenettelyn vaiheiden lähteenä on käytetty www.konkurssiasiamies.fi-verkkosivuilta saatua luetteloä. (Konkurssiasiamiehen toimisto 2014.)

Kuvio 1: Konkurssimenettelyn kulku. Konkurssimenettelyn välttämättömimmät vaiheet on lihavoitu (Könkkölä & Liukkonen 2000, 9).

Yrityksen konkurssikelpoisuus

Yritys voidaan asettaa konkurssiin jos sen varallisuus ei riitä hoitamaan sille kuuluvia velkoja. Konkurssiin asettaminen on maksukyvyttömyysmenettely, jossa kaikki velallisen omaisuus realisoidaan ja käytetään mahdollisimman kattavasti velkojen maksuun yrityksen velkojille. (Konkurssiasiamiehen toimisto 2014.)

Konkurssihakemus

Yrityksen konkurssiin asettamisesta päättää tuomioistuin kirjallisen hakemuksen perusteella. Hakemuksen konkurssiin asettamisesta voi jättää tuomioistuimelle joko velallinen tai velkojat. Tämän määrittää konkurssilaki. (Konkurssilaki 120/2004.)

Mikäli konkurssiin asettamista on hakenut yksi tai useampi velkoja, niin on tuomioistuimen tehtävä hakemuksesta velallinen tietoiseksi ja annettava mahdollisuus kirjalliseen vastineeseen annettuun määräaikaan mennessä. Vastineessa velallinen voi joko puoltaa tai vastustaa konkurssiin asettamista. Mikäli velallinen vastustaa velkojan hakemusta konkurssin asettamisesta, niin tuomioistuin määrää tuomioistuimen istunnon asian käsittelyä varten. Velallinen voi myös suostua istunnon sijaan käsittelemään hakemuksen haasteen kansliassa. (Konkurssiasiamiehen toimisto 2014.)

Konkurssiin asettaminen ja pesänhoitajan määrääminen

Tuomioistuimen päätöksestä yritys asetetaan konkurssiin ja menettely alkaa. Konkurssiin asettamisesta annetaan julkinen kuulutus virallisessa lehdessä ja ehkä myös päivälehdissä. (Konkurssiasiamiehen toimisto 2014.)

Konkurssin asettamisen jälkeen velallinen menettää oikeuden hallita konkurssiin asetettua omaisuuttaan. Tätä omaisuutta hallitsemaan, sen myyntiä ja muuta konkurssipesän hallintoa asetetaan tuomioistuimen toimesta hoitamaan yksi tai useampi pesänhoitaja. Ennen pesänhoitajan asettamista tuomioistuimen on annettava mahdollisuus suurimmalle velkojalle ja pesänhoitajaksi asetettavalle tilaisuus tulla kuulluksi. Harkintansa mukaan tuomioistuin voi kuulla myös velallista, palkkaturvaviranomaista ja muita velkojia. (Konkurssiasiamiehen toimisto 2014.)

Konkurssiin asettaminen voidaan vielä peruuttaa jos kahdeksan päivän sisällä konkurssiin asettamisesta velkoja ja velallinen yhdessä tätä kirjallisesti hakevat tuomioistuimelta. Jos konkurssia on haettu velallisen aloitteesta, niin peruutus voidaan tehdä pelkän velallisen hakemuksesta. Hakemuksen tueksi on aina esitettävä pätevä syy miksi konkurssiin ei yritystä tarvi-

ta asettaa. Harkintansa mukaan tuomioistuin kuulee peruutusasiassa pesänhoitajaa ja velallisia ennen peruutuksen hyväksymistä. (Konkurssiasiamiehen toimisto 2014.)

Konkurssipesän hallinto

Konkurssipesän hallinnossa velkojat käyttävät ylintä päätösvaltaa. Pesänhoitaja hoitaa konkurssipesän käytännön hallintoa ja hänellä on lain mukaan tietyissä asioissa ylin päätäntävalta konkurssipesä asioiden hoitamisesta. Konkurssilain 14 luku säätelee pesänhoitajan tehtävät ja toimivallan ja konkurssilain 15 luku määrittelee velkojien päätäntävällän konkurssipesän hoidosta. (Konkurssiasiamiehen toimisto 2014.)

Pesänhoitajan tehtävä on edustaa konkurssipesää. Hän hoitaa konkurssipesän käytännön hallintaan liittyvät asiat noudattaen velkojien antamia ohjeita heidän päätösvaltaan liittyvissä asioissa. Pesänhoitaja vastaa myös konkurssipesän omaisuuden myynnistä ja omaisuuden hoitoon liittyvistä asioista. Velkojat voivat myös valtuuttaa pesänhoitajan tekemään itsensä päätösvaltaan kuuluvia tehtäviä, muttei kuitenkaan asioissa jotka koskevat konkurssihallinnon yleistä järjestystä, pesänhoitajan palkkioita tai konkurssipesän konkurssiin luovuttamista. (Konkurssiasiamiehen toimisto 2014.)

Velkojat käyttävät päätäntävaltaansa järjestettävissä velkojainkokouksissa. Velkojainkokouksia voidaan myös tarvittaessa järjestää teknisiä apuvälineitä käyttäen tai pyytäen velkojilta kirjallisesti lausuntoa esitettyihin asioihin, mikäli joku velkojista on estynyt tulemaan paikalle. Tällaista päätöstä kutsutaan muuksi päätöksentekomenettelyksi. Muussa päätöksentekomenettelyssä on kuultava myös velallista päätettävässä asiassa. Tehty päätös ajankohtineen on tiedotettava ainakin velalliselle ja kantansa asiassa julkituoneille velkojille. Velkojat voivat asettaa velkojatoimikunnan, jonka tehtävänä on valvoa pesänhoitajan toimintaa, toimia pesänhoitajalle neuvoa antavan elimenä ja suorittaa sille muut velkojien antamat tehtävät. Laajoissa konkurssi pesissä on velkojatoimikunta asetettava, ellei sen asettamatta jättämiselle löydy erityistä painavaa syytä. (Konkurssiasiamiehen toimisto 2014.)

Pesäluettelo ja velallisselvitys

Pesänhoitajan on laadittava pesäluettelo konkurssipesän varoista ja veloista. Tästä on ilmevä ainakin konkurssipesän varallisuus, arvio likvidoitavasta arvosta ja selvitys konkurssipesän veloista ja muista sitoumuksista. Lisäksi pesänhoitajan on laadittava velallisselvitys velallista ja tämän toiminnasta ennen konkurssiin asettamista. Sekä pesäluettelo että velallisselvitys on yleensä laadittava 2 kuukauden kuluttua konkurssiin asettamisesta. (Konkurssiasiamiehen toimisto 2014.)

Konkurssin raukeaminen

Mikäli konkurssipesän varat eivät riitä konkurssimenettelyn kustannusten kattamiseen, eikä kukaan velkojista halua niitä vastuulleen ottaa, on tuomioistuimen päätettävä konkurssin raukeamisesta. Tämä voidaan tehdä myös silloin jos kustannusten jälkeinen varojen kertymä on niin vähäinen, että niillä on velkojien kannalta mitään sanomaton merkitys. Konkurssin raukeamispäätöksen jälkeen konkurssin oikeudelliset seuraamukset päättyvät. Velallisen ollessa osakeyhtiömuotoinen se poistetaan kaupparekisteristä. (Konkurssiasiamiehen toimisto 2014.)

Julkisselvitys vaihtoehtona konkurssin raukeamiselle

Konkurssiasiamiehen esityksestä tuomioistuin voi päättää jatkaa konkurssipesän käsittelyä julkisselvityksenä. Tämä voi olla perusteltua pesävarojen vähäisyyden taikka velalliseen tai konkurssipesään kohdistuvien selvitystarpeiden tai muiden erityisten syiden vuoksi. Julkisselvitysmääräyksen antaminen ei estä velkojan sitoutumista vastata konkurssipesän kustannuksista. Päätöksestä ei voi valittaa, mutta tuomioistuin voi kuulla asianosaisia tarpeen vaatiessa ennen päätöstään. (Konkurssilaki 120/2004.)

Kun päätös julkisselvitykseen siirtymisestä on annettu, niin pesähoitajan määräysvalta ja velkojien päätösvalta prosessissa päättyy. Hallinnon hoito ja määräysvalta siirtyvät konkurssiasiamiehen määräämälle pesähoitajalle. (Konkurssilaki 120/2004; ks. laki konkurssilain muuttamisesta 86/2013.)

Konkurssiasiamies voi perustellusta syystä peruuttaa pesähoitajalle antamansa julkisselvityksen määräyksen. Tämä voidaan tehdä, jos esimerkiksi havaitaan, että pesällä on sittenkin riittävää varallisuutta konkurssimenettelyn jatkamiseen. (Konkurssilaki 120/2004.)

Konkurssivalvonta

Konkurssivalvonnalla tarkoitetaan velkojan oikeutta vaatia saataviaan maksettavaksi konkurssipesältä. Velkojalla on aina oikeus vaatia saataviaan ja käyttää lain mukaisia oikeuksiaan konkurssipesän hallinnassa riippumatta siitä kuka velkoja on. (Konkurssilaki 120/2004.)

Jos konkurssi ei raukea pesäluettelon valmistuttua ja siitä löytyy varoja jaettavaksi, niin pesähoitajan on viipymättä määrättävä 1-2 kuukauden päähän valvontapäivä. Valvontapäivän määrittämisestä ilmoitetaan tuomioistuimelle. Valvontapäivään mennessä, jotta velkojat olisivat oikeutettuja pesän varojen jako-oikeuteen, on ilmoitettava kirjallisesti vaateistaan. Tätä kutsutaan valvontakirjelmäksi ja sen sisällön määrittää konkurssilaki. Valvontapäivän jälkeen velkojien tekemistä vaateista voidaan ottaa huomioon vain ne mitkä täyttävät jälkivalvonnas-

ta laissa säädetyt edellytykset. Jälkivalvonta on pääsääntöisesti maksullista. Velkoja voidaan lain mukaan tietyin edellytyksin vapauttaa maksua vastaan. Nämä edellytykset liittyvät lähinnä kohtuullisuuksiin joko ilmoituksen saamattomuudesta tai velkojan henkilökohtaisen taloustilanteeseen kohdistuvaan kohtuuttomaan rasitukseen. (Konkurssilaki 120/2004.)

Pesänhoitaja voi määrätä velkojan konkurssisaatavan huomioon otettavaksi jo jakoluetteloehdotuksessa ilman valvontailmoitusvelvoitetta, jos konkurssipesän saatavista ja määristä ei ole mitään epäselvyyksiä. Jos tällaisia velkojia on huomioitava ja saatavan määrä ja kaikki saatavat ovat riidattomia, niin pesänhoitaja voi sopivaksi katsomallaan tavalla tiedottaa että saatavien valvontamenettely ei ole tarpeellinen. (Konkurssilaki 120/2004.)

Mikäli pesänhoitaja havaitsee velkojan valvontakirjelmässä oleellisen puutteen tai virheen, niin on tämän pyydetävä velkojaa täydentämään tai oikaisemaan valvontaansa. Velkojan on myös pyydettyäessä toimitettava tarpeelliset todisteet velkansa perusteista. (Konkurssilaki 120/2004.)

Pesänhoitajan jakoluetteloehdotus

Jakoluetteloehdotus on pesänhoitajan laatima ehdotus siitä, miten pesän varat jaettaisiin velkojien kesken. Jakoluetteloehdotusta ei tarvita jos on selvää että pesän varoista ei kerry velkojille jako-osuutta. Jakoluettelon sisältö ja velkojien keskinäiset etuuksien suhteet on laissa tarkasti määrätty. Pesänhoitajan on tehtävä jakoluetteloehdotus 2 kuukauden kuluessa tai laajoissa pesissä 4 kuukauden kuluessa valvontapäivästä. Erityisyystä pesänhoitaja voi hakea tuomioistuimelta pidennystä tähän aikatauluun. (Konkurssilaki 120/2004.)

Pesänhoitajan on toimitettava ehdotus tai vähintään ilmoitus sen valmistumisesta sitä pyytäneille velkojilla. Jos velkojat eivät ole pesäluetteloehdotusta nähtäväksi pyytäneet, on se toimitettava vain niille velkojille, joiden saatavia on pesänhoitaja riitauttanut tai joista on muuten jouduttu huomauttamaan. (Konkurssilaki 120/2004.)

Saatavien riitauttaminen

Jakoluetteloehdotukseen merkityistä velkojien saatavista ja etuoikeuksista voi tehdä riitautuksen. Velkoja voi riitauttaa toisen velallisen osuuden tai etuuden. Riitauttaa voi myös pesänhoitajan tekemän riitautuksen omien tai muiden velkojien saatavista. Myös velallinen voi riitauttaa saatavan. Riitautus on aina yksilöitävä ja perusteltava kirjallisesti. Riitautuksen sisältämä kirjallinen lausuma on toimitettava 1 kuukauden kuluessa jakoluettelon valmistumisesta. Määräajan jälkeen esitettyjä riitautuksia ei enää oteta huomioon. (Konkurssilaki 120/2004.)

Pesänhoitajan on annettava tilaisuus velkojalle, jonka osuuden tai etuuden toinen velkoja tai velallinen on riitauttanut, lausua riitautuksesta ja esittää lisäselvitystä vaatimuksiensa tueksi. Tämän jälkeen on riitauttajalla vielä oikeus antaa vastine riitautuksensa tueksi. Pesänhoitajalla on myös oikeus esittää riitautuksesta oma käsityksensä ja antaa se asianosaisten tietoon. Riitautuksista voi pesänhoitaja asettamassaan määräajassa pyytää lausunto asianmukaisilla tavoilla. Pesänhoitajalla on myös oikeus riitauttaa jo kerran ehdotukseen hyväksytyt saatava aina siihen saakka kunnes hän toimittaa jakoluettelon tuomioistuimelle. Pesänhoitajan riitautuksen jälkeen on annettava riitautetulle osapuolelle mahdollisuus lausuntoon asiasta. (Konkurssilaki 120/2004.)

Pesänhoitajan jakoluettelo

Pesänhoitajan on laadittava jakoluettelo velkojien ja velallisten kuulemisen jälkeen tekemällä tarpeelliseksi katsomansa tarkistukset. Tarkistus tehdään jakoluetteloehdotukseen kohdistuneiden riitautusten ja niistä annettujen lausumien perusteella. Jakoluetteloehdotuksessa havaitut selvät virheet on oikaistava. Jakoluettelo on toimitettava tuomioistuimelle vahvistettavaksi viimeistään 3 kuukauden kuluttua jakoluetteloehdotuksen määräpäivästä. Mahdollisista riitautuksista on toimitettava kaikki niitä koskevat asiakirjat tuomioistuimelle. Mahdollisista vielä keskeneräisistä asianosaisten kuulemisista tai riitautusten sovintoneuvotteluista on myös ilmoitettava tuomioistuimelle. (Konkurssilaki 120/2004.)

Pesänhoitajan on toimitettava jakoluettelo niille velkojille ja velallisille, jotka ovat sitä pyytäneet. Muussa tapauksessa se on toimitettava riitautusten osapuolille. (Konkurssilaki 120/2004.)

Riitautusten käsittely

Riitautukset käsitellään tuomioistuimen kuulemisessa jos niitä voidaan ratkaista esitetyn selvityksen perusteella. Riitautus katsotaan peruutetuksi jos riitautuksen esittäjä ei saavu käsittelyyn. Mikäli riitautetun saatavan velkoja jää saapumatta käsittelyyn, eikä saatavaa ole riittävän selkeästi ennalta perusteltu, niin saatavaa ei voida epäselviltä osin hyväksyä jakoluetteloon, ellei riitauttaja peru riitautustaan. Asia ratkaistaan tällöin oikeuden tuomiolla. Mikäli asianosainen ei ole antanut häneltä pyydettyä kirjallista lausumaa, josta hänen kantansa selviää esitettyihin kysymyksiin, niin on sillä sama vaikutus kuin jos asianosainen ei olisi ilmaantunut käsittelyyn paikalle. (Konkurssilaki 120/2004.)

Jakoluettelon vahvistaminen

Jakoluetteloa vahvistettaessa tuomioistuimen täytyy tutkia, että pesähoitajan jakoluettelo täyttää sille konkurssilaissa annetut vaatimukset ja että jakoluetteloehdotuksen käsittelyä koskevia säännöksiä on oikein noudatettu. Jos riitautuksia ei ole muuten tähän mennessä ratkaistu sovittelemalla, on tuomioistuimen myös annettava ratkaisu riitautetuista saatavista. Tuomioistuimen todetessa pesähoitajan jakoluettelon olevan laadittu konkurssilaissa säädetyllä tavalla, on se vahvistettava ja jakoluettelolle on määrättävä mille saataville jako-osuuksia konkurssipesästä maksetaan. Tuomioistuin voi oma-aloitteisesti pyytää pesähoitajaa oikaisemaan virheet, jos jakoluettelossa sellaisia havaitaan. (Konkurssilaki 120/2004.)

Jakoluettelon vahvistuksesta tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta. Muutoshakemuksen voi tehdä velkoja tai velallinen, jonka riitautuksen tai lausuman vastaisesti päätöksessä on asia ratkaistu. Myös pesähoitajalla on oikeus hakea muutosta päätökseen, mikäli asia on ratkaistu vastoin hänen ehdotustaan. Tuomioistuimen on ilmoitettava jakoluettelon vahvistamispäivä pesähoitajalle ja riitautusten tai lausumien tekemille velkojille tai velalliselle. Muutos tulee koskemaan kaikkia velkojia, kun jakoluetteloa muutetaan muutoksenhaun seurauksena. Mahdollisten vahvistetussa jakoluettelossa esiintyvien lasku-, kirjoitus- tai muiden selvien virheiden korjaamisesta määrittelee tuomioiden korjaamista koskevat säädökset, jotka on kirjattu lakiin oikeudenkäymiskaaresta. (Konkurssilaki 120/2004.)

Tuomioistuin voi myös tässä vaiheessa ottaa huomioon pesähoitajan tai velkojan vaatimuksesta sellaisen saatavan tai etuuden, mikä on käsittelyssä tapahtuneen virheen, laiminlyönnin tai muun velkojasta riippumattoman syyn vuoksi jäänyt huomioimatta. Tällaisen velan takaisinsaannin takia voidaan jakoluetteloa muuttaa, jos velkojalle on syntynyt perusteltu syy valvoa saatavaansa, tai saatava ei muun syyn vuoksi ole ollut tai pitänytkään olla velkojan tiedossa ennen jakoluettelon vahvistusta. Nähdessään aiheelliseksi, tuomioistuin voi velvoittaa pesähoitajan tekemään jakoluettelon muuttamista koskeva vaatimus tiedoksi velalliselle ja niille velkojille, joiden asiassa kuulemista tuomioistuin pitää tarpeellisena. Oikaisuvaatimusta kokevat saatavat ja etuudet voidaan riitauttaa konkurssilaissa asiaa määrittelevien pykälien perusteella ja tavalla. (Konkurssilaki 120/2004.)

Tuomioistuimen konkurssista antamassa ratkaisussa määrityy velkojan oikeus maksuun saatavastaan konkurssipesän omaisuudesta. (Konkurssilaki 120/2004.)

Jako-osuuksien maksaminen

Vahvistettu jakoluettelo määrittää velkojalle maksettavan osuuden määrän. Konkurssilaki määrittelee ehtoja, joiden perusteella on mahdollisuus maksaa osuuksia tai ennakkoa osuuksista velkojille ennen jakoluettelon vahvistusta. Kun konkurssipesä on selvitetty ja pesän omaisuus muutettu rahaksi, on jäljellä olevat varat viipymättä maksettava velkojille jakoluettelon mukaisesti. Konkursseissa on määritelty, että 50€ pienemmät jako-osuudet voidaan jättää varoja jaettaessa huomioimatta. (Konkurssilaki 120/2004.)

Jos muutoksenhaku ei aiheuta syytä lykkäykseen, kun odotetaan päätöksen lainvoimaisuuden vahvistumista, on pesänhoitajan maksettava jako-osuudet velkojille lopputilityksen hyväksytyä. Maksua voidaan kuitenkin lykätä jos velkojan saatava ei ole lopullinen, velkojaa ei ole tavoitettu tai maksulle on jokin muu este. (Konkurssilaki 120/2004.)

Velkoja voi menettää oikeutensa jako-osuuteen. Jako-osuuden voi menettää saatavan ollessa ehdollinen, riitainen tai muuten epäselvä, eikä velkoja ole kolmen vuoden kuluessa lopputilityksen hyväksymisestä ilmoittanut pesänhoitajalle saatavan lopullista määrää tai syitä, miksi saatavaa ei saada lopulliseksi. Uusi määräaika lasketaan ilmoituksen tekemisestä. Jako-osuus jaetaan muille osuuteen oikeutetuille velkojille tilanteessa, jossa velkoja menettää oikeutensa jako-osaan. (Konkurssilaki 120/2004.)

Mikäli konkurssipesän varojen jakaminen ei ole niiden vähäisyyden, velkojien lukumäärän (osuuden pienuus) ja jakamisesta aiheutuvien kulujen vuoksi tarkoituksenmukaista, niin varat tulee tilittää valtiolle. (Konkurssilaki 120/2004.)

Lopputilitys ja konkurssin päätyminen

Lopputilitys laaditaan pesänhoitajan toimesta kun konkurssipesä on selvitetty ja omaisuus muutettu rahaksi. Lopputilitys voidaan laatia vaikka pesä olisi vielä vähäiseltä osin selvittämättä. Loput vähäiset selvitykset tai toimenpiteet voi pesänhoitaja sopia konkurssiasiamiehen tai hänen määräämänsä edustajan tehtäväksi. Lopputilityksen tulee sisältää selvitys pesän hallinnosta ja velkojien jako-osuuksista. Lopputilitys on hyväksyttävä velkojainkokouksessa. (Konkurssilaki 120/2004.)

Lopputilityksen hyväksymisestä on pesänhoitajan tehtävä ilmoitus Oikeusrekisterikeskukselle. Mahdolliset laskut tai muut virheet, mitä lopputilityksessä voi esiintyä, pesänhoitajan pitää omaehtoisesti tai velkojien taikka velallisen vaatimuksesta oikaistava, mikäli ne vaikuttavat jako-osuuksiin. Pesänhoitaja voi tarpeen tullen siirtää oikaisun velkojien hyväksyttäväksi, jos oikaisun merkitys sitä vaatii. Oikaisua ei saa enää tehdä, kun jako-osuudet on tilitetty velkojille. (Konkurssilaki 120/2004.)

Velkojainkokouksessa tehtävästä lopputilityksen hyväksymisestä on mahdollista tehdä moitinta konkurssilain pykälien mukaisesti. Tuomioistuin voi harkintansa mukaan antaa pesähoitajan vaatimuksesta pesähoitajalle luvan maksaa jako-osuudet velkojille, ennen kuin valitukset on lain mukaisesti ratkaistu. Konkurssi päättyy lakiprosessina siihen, kun lopputilitys on hyväksytty. (Konkurssilaki 120/2004.)

2.3 Sulautuminen

Sulautumisessa eli fuusiossa, sulautuvan yhtiön varat ja velat siirtyvät vastaanottavan yhtiön omistukseen. Sulautuminen on yksi vaihtoehtoyrityskaupan jälkihoidon hoitamiseksi. Sulautuminen voidaan myös toteuttaa konsernin organisaation rakenteen yksinkertaistamiseksi. Fuusio rahoitetaan yleensä maksamalla sulautumisvastiketta, joka on tavallisesti vastaanottavan yhtiön osakkeita. Jossain tapauksissa sulautumisvastike voi olla myös rahaa tai muita oikeuksia. (Honkamäki & Pennanen 2010, 106)

Yrityskauppa käyttää usein sulautumista tapana toteuttaa yrityksen osto. Yrityskauppaa varten perustetaan uusi yritys, joka rahoittaa olemassa olevan hankittavan yrityksen. Hankinnan jälkeen nämä kaksi yritystä sulautetaan keskenään. Koska kannattamatonta yritystä harvoin hankitaan ja tällaisessa järjestelyssä ikään kuin hankittu yritys rahoittaa oman hankintansa, niin järjestely ei vaaranna hankkivan yhtiön velkojen maksua. (Honkamäki & Pennanen 2010, 106.)

Sulautumisen prosessi voidaan karkeasti jakaa seuraaviin vaiheisiin:

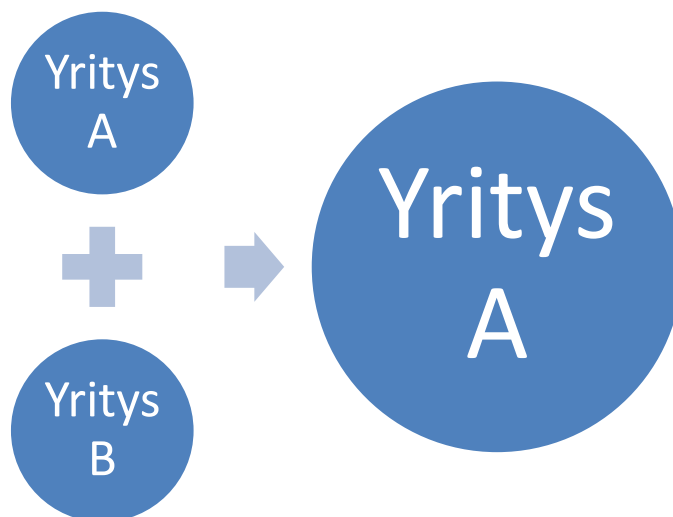
1. Sulautussuunnitelman laatiminen (yhtiön hallitus)
2. Sulautumissuunnitelman hyväksyminen (joko hallitus tai yhtiökokous joissain tilanteissa)
3. Tilintarkastajien lausunnot
4. Sulautumissuunnitelman rekisteröinti
5. Kuulutus velkojille
6. Ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta
7. Sulautumisen täytäntöönpanon rekisteröinti
8. Lopputilityksen laatiminen (Honkamäki & Pennanen 2010, 107.)

Tässä kappaleessa esitellään yleisimpien sulautumisien muotoja tarkemmin. Näiden lisäksi lakikielessä esiintyy muutamia harvinaisempia ja poikkeuksellisia sulautumisen muotoja, kuten vastavirta-, sisaryhtiö- ja sekasulautuminen. Vastavirtasulautumisessa tytäryhtiöön sulautuu emoyhtiö. Sisaryhtiösulautumisessa kaksi tai useampaa saman konsernin tytäryhtiötä sulautuu keskenään. Sekasulautumisessa vastaanottava yhtiö ei omista kaikkia sulautuvan yhtiön osakkeita. (Honkamäki & Pennanen 2010, 107.)

2.3.1 Absorptiosulautuminen

Absorptio on niin sanottu tavallinen sulautuminen. Sulautuvia yhtiöitä, joiden varallisuus ja velka siirtyvät vastaanottavaan yhtiöön, voi olla useampia yhtä aikaa. Sulautumista ei voi suorittaa vain osittain, vaan koko omaisuus ja velat on sulautettava kokonaisuudessaan. Sulautettavan yhtiön osakeomistajille voidaan korvata lain mukaan yrityskauppa vain jäljelle jäävän

yrityksen osakkeilla tai osittain, enintään 10%, rahana tai muuna vastikkeena. Sulamisvastiketta ei voi kuitenkaan antaa optioina. (Honkamäki & Pennanen 2010, 135-146.)

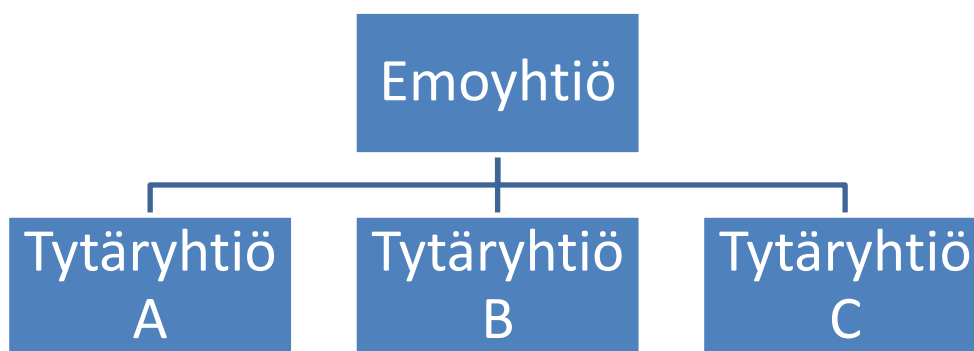

Kuvio 2: Havainnollistava kuvio absorptiosulautumisesta (Honkamäki & Pennanen 2010, 146).

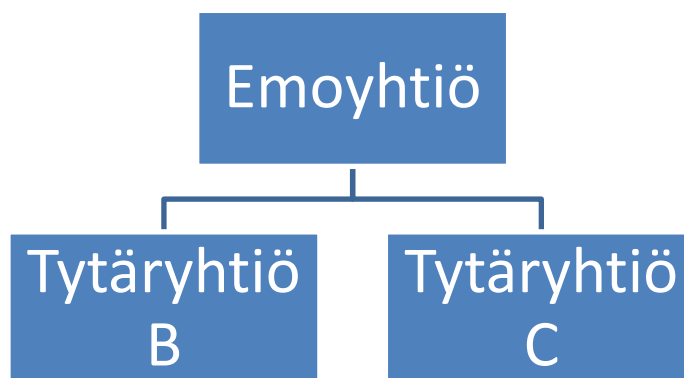
2.3.2 Tytäryhtiösulautuminen

Tytäryhtiösulautumisella tarkoitetaan sulautumisen muotoa, jossa emoyhtiön kokonaan omistama tytäryhtiö sulautuu emoyhtiöönsä ilman että tytäryhtiötä perutaan selvitysmenettelyn kautta. Tavallisesti tytäryhtiösulautumisessa ei anneta vastikeosaketta, koska sulautuvan yhtiön on omistanut kokonaan vastaanottava yhtiö. (Honkamäki & Pennanen 2010, 147-148.)

Havainnollistetaan sulautumista esimerkin kautta. Emoyhtiö omistaa kokonaan kolme tytäryhtiötä (tytäryhtiöt A, B ja C). Emoyhtiö omistaa jokaisen tytäryhtiön osakekannan kokonaan. Mikäli osakekannan omistus olisi jaettu, vaikka emoyhtiön ja muiden tytäryhtiöiden tai jonkin ulkopuolisen tahon kesken, niin kyse olisi niin sanotusta sekasulautumisesta. Emoyhtiö tahtoo yksinkertaistaa organisaationsa rakennetta ja sulauttaa tytäryhtiö A:n itseensä. Koska emoyhtiö omistaa tytäryhtiö A:n osakekannan kokonaisuudessaan, niin sen ei tarvitse maksaa vastiketta sulautumisen yhteydessä tytäryhtiönsä osakkeista. Alla olevissa kuvissa on havainnollistettu konsernin organisaatorakennetta ennen ja jälkeen sulautumisen. (Honkamäki & Pennanen 2010, 148.)

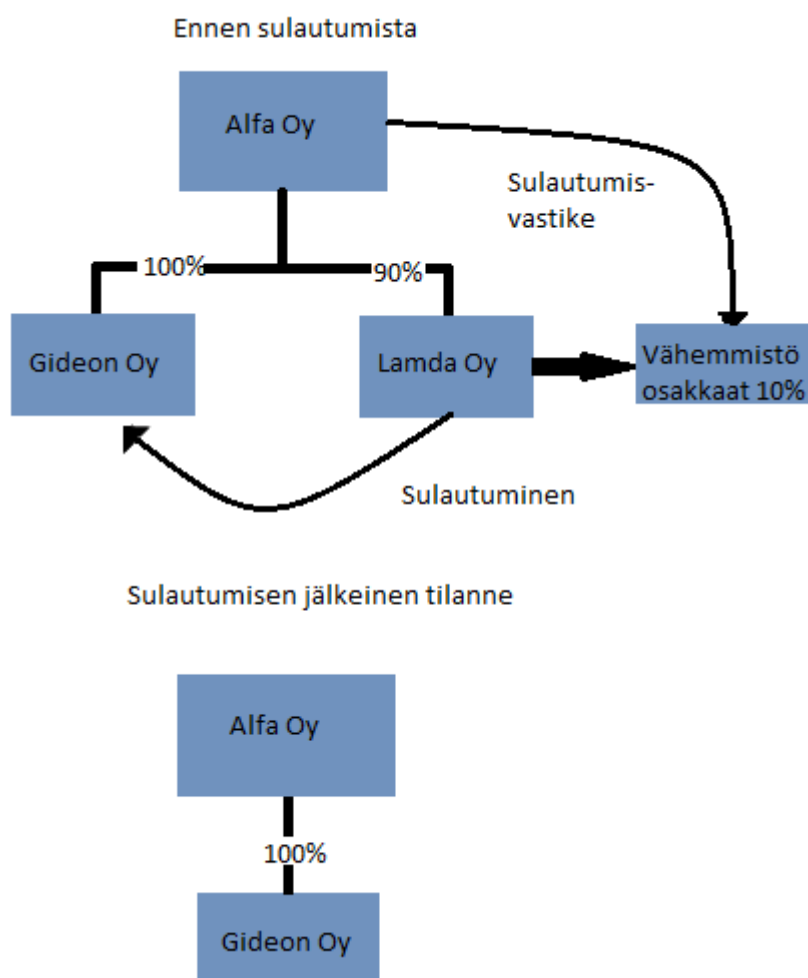
Kuvio 3: Korporaatorakenne ennen sulautumista (Honkamäki & Pennanen 2010, 154).

Kuvio 4: Korporaatorakenne sulautumisen jälkeen (Honkamäki & Pennanen 2010, 154).

2.3.3 Kolmikantasulautuminen

Osakeyhtiölain mukaan kolmikantasulautumisessa on kyseessä tilanteesta, missä absorptiosulautumisessa sulautumisvastiketta maksaa jokin muu taho kuin vastaanottavan yhtiö. Tällainen tilanne voi olla kyseessä esimerkiksi silloin, kun konsernin kaksi tytäryhtiötä sulautuvat yhteen. Konsernin emoyhtiö, joka omistaa vastaanottavan yhtiön kokonaan maksaa tytäryhtiönsä puolesta sulautumisvastiketta sulautuvan yhtiön vähemmistöosakkaille, jonka kanssa se omistaa kyseisen yhtiön. Tämä vastike voi olla emoyhtiön osakkeita tai rahaa. (Honkamäki & Pennanen 2010, 170.)

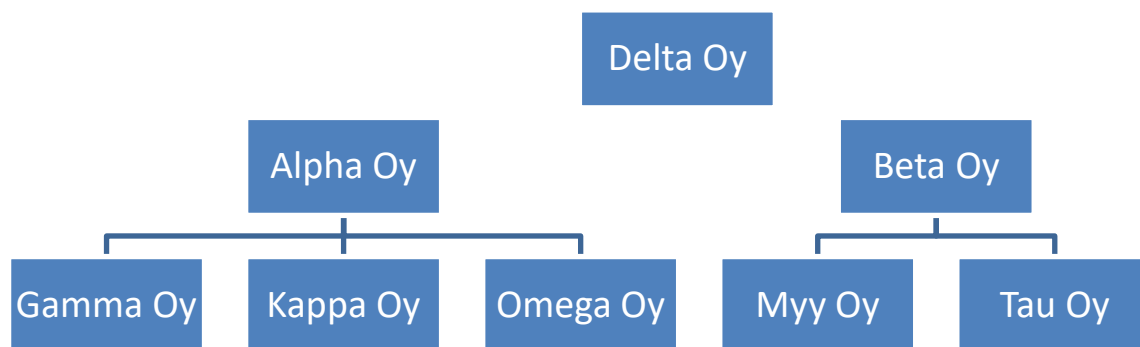

Kuvio 5: Esimerkki korporaatiossa tapahtuvasta kolmikantasulautumisesta (Honkamäki & Pennanen 2010, 171).

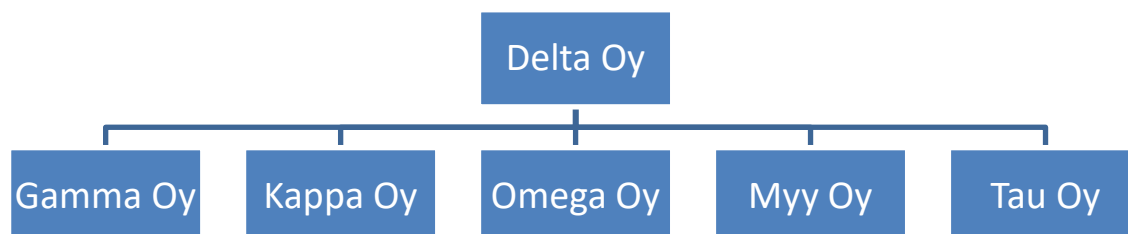
2.3.4 Kombinaatiosulautuminen

Kombinaatiosulautumisella tarkoitetaan sulautumisen muotoa, missä kaksi tai useampi yritys sulautuu yhteen perustamalla kokonaan uuden yrityksen, johon sulautettavat yritykset sitten sulautuvat. (Honkamäki & Pennanen 2010, 156.)

Havainnollistetaan asiaa esimerkin avulla: Kaksi konsernia Alpha Oy ja Beta Oy ovat päättäneet sulautua yhdeksi konserniksi. Sulautuminen on päätetty toteuttaa perustamalla uusi konserni nimellä Delta Oy. Alpha Oy:llä on kolme tytäryhtiötä (Gamma Oy, Kappa Oy ja Omega Oy) ja Beta Oy:llä on kaksi tytäryhtiötä (Myy Oy ja Tau Oy). Esimerkissämme kaikki tytäryhtiöt ovat samankokoisia ja yhtä tuottavia, joten uuden konsernin Delta Oy:n omistuksesta on sovittu $3/5$ (60%) osaa osakekannasta Alpha Oy omistajille ja $2/5$ (40%) Beta Oy:n omistajille. Alla olevissa kuvissa havainnollistetaan organisaatioiden yhteensulautuminen uudeksi organisaatioksi. (Honkamäki & Pennanen 2010, 159.)

Kuvio 6: Konsernin organisaatio sulautumisen alkuasetelmassa (Honkamäki & Pennanen 2010, 159).

Kuvio 7: Konsernin organisaatio sulautumisen toteuduttua (Honkamäki & Pennanen 2010, 159).

2.4 Jakautuminen

Jakautumisessa on useimmiten kyse yrityksen tai sen liiketoiminnan myymisestä ulkopuoliselle taholle. Jakautuminen voidaan toteuttaa myös osana konsernirakenteen tehostamista tai jonkin muun yritysjärjestelyn vuoksi. Jakautumisen seurauksena yhtiön varat ja velat siirtyvät yhdelle tai useammalle ostajalle. Jakautumisessa vastaanottava taho maksaa jakautumisvastiketta jakautuvan yrityksen omistajille, joka voi olla osakkeita, rahaa, tai muuta omaisuutta tai sitoumuksia. Mikäli jakautumisvastiketta maksaa jokin muu taho kuin vastaanottava yhtiö, niin puhutaan kolmikantajakautumisesta. (Honkamäki & Pennanen, 2010, 186-187.)

Osakeyhtiölain 17:2:ssä on määritelty seuraavat jakautumistavat:

1. ”jakautuvan yhtiön kaikki varat ja velat siirtyvät kahdelle tai useammalle vastaanotavalle yhtiölle ja jakautuva yhtiö purkautuu (kokonaisjakautuminen); taikka”
2. ”osa jakautuvan yhtiön varoista ja veloista siirtyy yhdelle tai useammalle vastaanotavalle yhtiölle (osittaisjakautuminen)” (Honkamäki & Pennanen 2010, 186.)

Jakautumiseen liittyvä tarve vaihtelee yrityksen kokoluokan mukaan. Isoilla yrityksillä ja varsinkin konsernin osana olevilla yrityksillä jakautuminen on kokonaisrakenteen hallintaan liittyvä strateginen työkalu muiden joukossa, jolla pyritään tehokkuuden lisäämiseen osana yhtiörakenteen kehitystä. (Honkamäki & Pennanen, 2010, 186-208.)

Pk-yrityksillä jakautuminen on useimmiten tärkeä vaihtoehto varsinaisen liiketoiminnan kehittämisen sijaan. Jakautumista ei niinkään pidetä strategisena työkaluna, jolla pyrittäisiin saamaan joko tehokkuutta parantavia tai verotuksellisia etuja yritysraenteeseen. PK-yrittäjälle tai -yrityksen osaomistajalle myyminen on tapa lähteä eläkkeelle, toteuttaa sukupolvenvaihdos tai jopa siirtyä uusiin projekteihin. Yrittäjän onkin jatkuvasti mietittävä motivaatiotaan toiminnassa jatkamisensa suhteen sekä, ideaalisesti jo ennalta suunniteltava, missä tilanteessa tai olosuhteissa tulee ajankohtaiseksi myydä osuutensa tilaisuuden tarjoutuessa. Myyminen tunnetaan myös terminä exit strategy. Jos myymistä ei harkita ennalta, riskinä voi olla se, että sinnitellään pitkään vaikkapa markkinaolosuhteiden kääntyessä vastaan. Tällöin voidaan menettää myyntimahdollisuus, jolloin yritystoiminnan myyminen olisi ollut vielä mahdollista ja sen sijaan voidaan menettää kaikki. (Paasonen, Hiltunen & Turunen 2000, 11-15.)

Jakautumisen prosessin päävaiheet voidaan karkeasti luokitella seuraavasti:

1. Jakautumissuunnitelman laatiminen
2. Jakautumissuunnitelman hyväksyminen (jakautuvassa yhtiössä yhtiökokous, vastaanotavassa yhtiössä hallitus, ellei vähintään 1/20 osa osakeomistuskannasta vaadi asiaa yhtiökokouksen päätettäväksi)

3. Tilintarkastajan lausunnot
4. Jakautumissuunnitelman rekisteröinti
5. Kuulutus velkojille
6. Ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta
7. Jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröinti
8. Lopputilityksen laatiminen (Honkamäki & Pennanen 2010, 187-196.)

Käytännössä jakautuminen voidaan toteuttaa kahdella eri tavalla: osakekauppana tai liiketoiminnan kauppana. Alla esittelemme tarkemmin näitä kahta yrityskaupan muotoa. (Paasonen ym. 2000, 15-17.)

2.4.1 Osakekauppa

Kun myydään osakeyhtiötä suorana osakekauppana, niin silloin kauppatavarana ovat yhtiön osakkeet. Käytännössä kaupataan siis olemassa olevaa itse yritystä. Mikäli yhtiön osakkaiden omistajia on useampia, niin täytyy heidän yhdessä päästä yhteisymmärrykseen osakkeidensa hinnasta. Jos joku osakkaista ei halua luopua osakkeistaan ostajalle, voi tulla ongelmia saada yritystä myytyä. Myyjäpuoli joutuu käytännössä jo myyntiprosessin alkuvaiheessa sopimaan myyntihinnasta. (Paasonen ym. 2000, 56.)

Ostaja tahtoo useimmiten vähintään määräysvaltaan tarvittavat yli 50% osakkeista. Yhtiöjärjestyksen muuttamiseen ja täten täyden määräysvallan hallintaan tarvitaan vähintään 2/3 osakkeiden määräysvallasta. (Paasonen ym. 2000, 56.)

Monessa tapauksessa ostaja saattaa asettaa ehdoksi, että osa tai kaikki edellisistä omistajista jää ainakin määrääjäksi vähemmistöosakkaiksi yritykseen. Tämä monimutkaistaa kauppahinnan laskentaa, samoin kuin myyntihaluton vähemmistöosakas, sillä vähemmistöosakkeet eivät ole läheskään sen arvoisia, kuin mikä niiden laskennallinen määrä on yrityksen arvosta. Arvon laskeminen on sopimus ja näkemysasia suhteessa yrityksen kokonaisarvosta. Enemmistöosakkaan on otettava huomioon, että vähemmistöosakkuuksilla on lähinnä myyntiarvoa, jos yritys maksaa suuria osinkoja vuosittain. Muussa tapauksessa niiden myynti voi olla lähes mahdotonta muulle kuin enemmistöosakkaalle. (Paasonen ym. 2000, 56-57.)

Osakassopimuksella osakkaat voivat sopia kirjallisesti keskenään tarpeellisiksi katsotuista asioista. Osakassopimuksella monesti sovitaan esimerkiksi määräysvallan suhteiden tasoittamisista osakkaiden kesken tai muista ehdoista osakkaiden välillä. Sen tarkoitus on sopia vapaaehtoisesti osakkaiden välillä yhtiöjärjestyksestä poikkeavia sääntöjä, joita sopijat sitoutuvat yleensä suuren rikesakon uhalla noudattamaan. Niitä voidaan myös käyttää kompensoimaan näkemuseroja osakearvoista. Osakassopimus solmitaan useimmiten määräaikaaisena 3-5 vuoden ajaksi. Osakassopimus saattaa kuitenkin, ehdoistaan riippuen, vaikuttaa enemmistöosakkei-

den arvoon negatiivisesti ja vähemmistöosakkeiden arvoon positiivisesti. Siksi enemmistön ostava osakas ei välttämättä ole halukas sopimaan tällaista osakassopimusta. Tosin olemassa oleva sopimus sitoo myös uutta ostajaa voimassaolonsa ajan, joten se voi vaikuttaa osakkeiden arvoon tai jopa estää kaupan. (Paasonen ym.2000, 56-57.)

Avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön yhtiöosuksien myynti vastaa täysin aiemmin läpikäytyä osakeyhtiön osakekauppaa. Ainoana erona on, että omistajia täytyy edelleen jäädä useampia, jotta yhtiöt säilyttäisivät lain mukaisen laillisen muotonsa. (Paasonen ym. 2000, 57.)

2.4.2 Liiketoimintakauppa

Osakeyhtiö jää edelleen olemassa olevaksi yhtiöksi, vaikka se myy liiketoimintansa. Myös yrityksen omistajien omistussuhde ei muutu liiketoimintakaupassa. Liiketoiminnan aiemmin omistanut yritys yleensä puretaan selviytymistilamenettelyllä tämän jälkeen. Liiketoiminta voidaan myydä myös vain osittain, jolloin myynyt osapuoli voi jäädä jatkamaan toimintaansa jollain muulla toiminnalla tai osalla yritystään. Yrityskaupassa, jossa liikkeenharjoittaja myy toimintansa on aina myös kyse liiketoimintakaupasta, koska luonnollinen henkilö ei voi myydä itseään. (Paasonen ym.2000, 57-58.)

Yleensä, kun sovitaan liiketoimintakaupasta, kaupassa siirtyy omistuksen liiketoiminnallinen kokonaisuus, kuten esimerkiksi asiakassuhteet, tehdyt sopimukset, tilaukset, varasto, tarjoukset, patentit, vuokrasopimukset, tilisaatavat, toimiluvat ja henkilöstö. Kauppaan voi myös sisältyä paljon muutakin, esimerkiksi aineellista omaisuutta, kuten kiinteistöjä tai koneita. (Paasonen ym. 2000, 56-57.)

Käytännössä kokonaisuudesta voidaan ostajan ja myyjän sopimuksella rajata pois kaiken sellaisen, minkä ei halua sisältyvän kauppaan. Esimerkiksi tietty toimipaikka voidaan rajata ulos sopimuksesta. Lähtökohtaisesti kuitenkin liiketoimintakaupassa kaikki ostettavan liiketoiminnan velat ja vastuut siirtyvät ostajalle, ellei jonkin niiden rajoittamisesta kaupan ulkopuolelle ole erikseen sovittu kauppasopimuksessa. (Paasonen ym. 2000, 57.)

3 Päätelmä lopetusmenetelmän valinnasta

Lopetusmuodon valitsemisessa otettiin huomioon Yritys X:n toimeksianto ja heidän lähtötilanteensa. Lopetusmuotojen soveltuvuutta analysoitiin yritykselle ja asiantuntijaa konsultoitiin analysoinnin tuloksen johtopäätöksistä. Esitimme oman ehdotuksemme toimeksiantajalle, minkä jälkeen ehdotuksemme tarkistettiin ja ehdotukselle haettiin hyväksyntää.

3.1 Toimeksianto

Selvitystyömme yrityksen lopetusmuotoihin ja oikean lopetusmuodon valintaan lähti liikkeelle Yritys X:n omistajien tarpeesta. Omistajilla oli tarve lisärahoitusneuvottelujen päätyttyä tehdä päätös yritystoiminnan lopettamisesta tavalla tai toisella. Yrityksen oikealla lopetusmuodolla tarkoitetaan tapaa, jolla tämä pienikokoinen osakeyhtiö saisi lopetettua toimintansa kaikkein nopeimmalla aikataululla, pienimmillä kustannuksilla ja ilman pysyviä jälkiseurauksia. Pysyvillä jälkiseurauksilla viitataan mahdollisiin omistajiin kohdistuviin rekisterimerkintöihin.

3.2 Lähtötilanne

Yritys X oli tilanteessa, jossa osa yritystoiminnasta oli kannattavaa ja osa taas kannattamattonta. Kannattava toiminta vei paljon omistajien aikaa ja kannattamaton toiminta oli voimakkaasti kausiluonteisen myynnin ailahtelun kohteena. Omistajilla ei myöskään ollut enää riittävästi aikaa yrityksen kannattamattoman liiketoiminnan jatkamiseen, jotta siitä voisi saada riittävästi liikevaihtoa kulujen kattamiseen. Ylivoimaisesti suurin osa yrityksen kuluista johtui kannattamattoman toimintapuolen tuotteiden valmistuksesta ja vain pieni osa kuluista tuli palvelutuotannosta. Suurin osa vuosittaisesta liikevaihdosta saatiin palvelutuotannon puolelta.

Yrityksen alkuperäisen liikeidean mukaan, tuotevalmistuksen piti olla ydinliiketoimintaa ja palvelutuotannon vain yritystä tukeva toiminta. Siksi tuotannon aloittamiseen oli panostettu yrityksen alussa paljon enemmän sekä rahallisesti että ajallisesti. Kolmen vuoden jälkeen tilanne yrityksen myynnissä oli kuitenkin kääntynyt toisin päin ja, pystyäkseen jatkamaan toimintaansa, yrityksessä oli jouduttu panostamaan palvelutuotantoon. Palvelutuotannosta oli tullut käytännössä yhtiön ydinliiketoiminta, sillä se oli tuottavampaa ja sillä oli enemmän kysyntää. Yritystoiminnan aloittamisesta, kolme vuotta aikaisemmin, oli kuitenkin vielä jäänyt yrityksen kokoon nähden merkittävä määrä velkaa lyhennysten jälkeen. Tämä muodosti ongelman omistajille, koska vaikka he halusivat lopettaa yrityksen tuotannon, niin he halusivat silti jatkaa palvelutoimintaansa. Velan takia omistajat olettivat joutuvansa ajamaan yrityksen konkurssiin ja lopettamaan myös kannattavan palvelujen tarjoamisen saadakseen tilanteen korjattua.

3.3 Lopetusmuotojen soveltuvuuden analysointi

Lähtiessämme selvittämään yrityksen tilanteen ratkaisua, oletimme itsekin lukujen perusteella, että ratkaisu olisi todennäköisesti konkurssiin ajautuminen.

Tuotannon aloittamiseksi oli velan lisäksi tullut myös paljon kiinteitä kuluja. Selvitystyöhön tiedettiin menevän aikaa. Oikeanlaista lopetusmuotoa tutkittaessa oli tärkeää muistaa, että toimeksiannon tehneellä yrityksellä oli kuukausittaisten kiinteiden kulujen lisäksi myös muuttuvia kuluja. Erityisesti kiinteät kulut aiheuttivat kiireellisen aikataulun tutkimukselle, koska yritys pyrittiin lopettamaan mahdollisimman pian ja ylimääräisiltä taloudellisilta menetyksiltä haluttiin välttää.

Suurin osa yrityksen vastattavista koostui kuitenkin yhdestä velasta, jonka omistajat olivat itse joutuneet takaamaan saadakseen velan osakeyhtiölleen. Velka oli käytetty remonttiin ja koneistoon, jotta tuotantotilat saatiin kuntoon ennen tuotannon aloitusta. Vaikka tuotannon aloituksesta ei ollut kuin kolme vuotta, niin koneisto ei kuitenkaan ollut niin kallista, että sillä olisi ollut käytettynä enää juurikaan omaisuusarvoa. Yrityksellä oli siis lähinnä enää velkaa, muttei juurikaan omaisuutta vastineeksi.

Taseen tilanne ensitarkastelun jälkeen siis vaikutti siltä, ettei konkurssia voida välttää, koska selvitystilamenettelyyn tarvittaisiin kyky maksaa kaikki velat pois likvidoimalla yrityksen omaisuus. Yrityksen jakautuminen ei onnistuisi, koska yrityksen kannattavan osuuden ja omaisuudesta tietyn osan irrottaminen toiseen yhtiöön, ennen konkurssiin hakeutumista, olisi tuonut lakiongelmia omistajille konkurssiprosessissa.

Sulautuminen tai liiketoiminnan myynti eivät olleet yrityksen vaihtoehtoina. Yritys valmisti erikoistuotteita, joiden valmistuksesta olisi ollut ehkä lähinnä isoimmat alan yritykset kiinnostuneita. Tällöin kuitenkin yrityksen valmistusprosessit olisivat pitäneet olla koneiston puolesta huomattavasti automatisoidummat ollakseen yhteensopivia isojen yritysten oman tuotannon kanssa. Osittain syyt johtuivat yrityksen pienestä koosta johtuvista rajatuista resursseista. Syynä oli myös se, että tuotteiden valmistukseen tarvittaviin prosesseihin ei ollut olemassa valmista automatisoitua koneistoa. Tällaiset valmistukseen tarvittavat koneet olisi pitänyt teetättää itse hyvin suurella summalla. Koneiden teetättämisellä ei olisi pystytty edelleenkään täysin automatisoimaan valmistusta, sillä laadun takaamiseksi, tuotteidenvalmistusprosessit viimeisteltiin aina käsityöllä. Valmistukseen vaadittavat kalliit muutokset ja varsinkin toiminnan kannattamattomuus rajasivat ostohalukkuuden pois vaihtoehdoista.

Ryhdyimme selvittämään konsultoimalla rahoitusliikkeen asiantuntijaa, kirjanpitäjää ja yrityksen luvalla, heidän velkojaansa. Konsultaation ja tapaamisten tarkoituksena oli saada selvitettyä mahdollisuudesta velan uudelleen järjestelystä, jotta selvitystilamenettely olisi mah-

dollista toteuttaa ja siten välttää konkurssiin ajautuminen. Halusimme myös selvittää mahdollisuudesta tilanteeseen, missä palvelutoimintaa voitaisiin jatkaa toisella yrityksellä.

Alun perin pohdimme voisiko toimintaa jatkaa vain samalla yrityksellä ja ajaa alas tuotanto-toiminta. Ehdotimme myös velanmaksun hoitamista palvelutuotannosta saaduilla tuloilla. Velkoja ei kuitenkaan suostunut neuvottelemaan uudestaan yrityksen omistajien kanssa velan lyhennysaikataulusta. Velkoja ehdotti velan siirtämistä omistajille henkilökohtaisen takauksen perusteella. Tällä tavalla velan takaisinmaksun aikataulua voitaisiin muuttaa. Ehtona oli kuitenkin yritystoiminnan alasajo velan siirtämisen jälkeen. Päädyttiin tilanteeseen, jossa velka siirrettiin yritykseltä takaajille, eli omistajille, henkilökohtaiseksi. Yritystoiminnan lopettaminen nähtiin parhaaksi selvitystilamenettelyn kautta. Palvelutarjonnan toimintaa olisi suotuisinta jatkaa omistajien haluamalla tavalla eteenpäin uuden yrityksen kautta.

3.4 Asiantuntijan konsultointi omista johtopäätöksistä

Tarkistimme saadut tietomme uudelleen konsultoimalla kirjanpitäjän kanssa ennen selvään johtopäätökseen päättämistä. Kirjanpitäjä on toiminut selvitysasiamiehenä useita kertoja ja halusimme hänen mielipiteensä siitä, että muodostuisiko selvitystilamenettelyn läpiviennille muita esteitä. Yrityksellä kun ei ollut kuin tämä yksi velka, jonka uudelleen järjestelylle oli vaihtoehto löytynyt. Asiantuntijamme ei löytänyt yrityksen kanssa kirjanpitoa tutkiessaan mitään muita esteitä yritystoiminnan lopettamiselle selvitystilamenettelyn kautta.

3.5 Oman ehdotuksen esittely toimeksiantajalle

Päädyimme täten edellä esitellyistä syistä esittämään yrityksen omistajille parhaaksi toimintatavaksi edetä sopimalla velan uudestaan takauksen kautta pois yrityksen kirjanpidosta ja ajamaan toiminnan alas selvitystilamenettelyn kautta. Esitimme myös kaikki muut näkemämme vaihtoehdot ja niiden seuraukset vaihtoehtoamme perustellessa. Vaihtoehdossamme eivät omistajat hävinneet mitään, koska velan henkilökohtainen takaus oli tullut kyseeseen myös konkurssiin ajautuessa. Kuitenkin koska yrityksen toiminta lopetetaan vapaaehtoisesti selvitystilamenettelyn kautta, niin kaikki mahdolliset juridiset ja tulevaan yritystoimintaan vaikuttavat edellisen yrityksen konkurssista johtuvat ongelmat, kuten uuden yritysrahoituksen saanti, pystytään välttämään tällä tavalla. Näin ollen koimme yrityksen omistajille olevan tästä järjestelystä vain hyötyä verrattuna konkurssimenettelyyn ajautumiseen.

3.6 Ehdotuksen tarkistus ja hyväksyminen

Omistajat tarkistivat esityksemme informaation paikkansa pitävyyden asiantuntijoillaan ja tulivat samaan lopputulokseen esityksemme kanssa. Kahdesta vaihtoehdosta esittämämme oli heille suotuisampi ja he päätyivät etenemään sen mukaan. Yritys lopetettiin selvitystilamenettelyn kautta.

4 Case: Yritys X:n selvitystilamenettely

4.1 Yritys X

Yritys X on pienikokoinen osakeyhtiö. Yrityksen vuosittainen liikevaihto on ollut alle 50 000 euroa. Yrityksellä ei ole omia työntekijöitä eli kaikista toiminnoista vastasivat omistajat itse.

Yritys X:n liiketoiminta muodostuu kahdesta eri toimintamuodosta: tuotteiden valmistuksesta ja myynnistä sekä palvelutuotannosta.

4.2 Lähtötilanne

Yritys X on ollut toiminnassa noin kolmen vuoden ajan. Yritys perustettiin pääosin velkarahalla, joka oli saatu Finnveralta. Yrityksellä oli siis ulkoinen velkoja. Yritykselle aiheutuu sekä kiinteitä että muuttuvia kustannuksia, jotta yritykselle saadaan asiakkaita ja asiakkaille tuotteita. Vaikka yritys olikin saanut velkaa perustamisvaiheessa, niin perustamiseen kuluneiden alkukustannusten jälkeen yritykselle ei jäänyt kovinkaan suurta rahamäärää päivittäisten kulujen hoitoon. Tämä aiheutti tilanteen, jossa yrityksen piti ottaa vähitellen lisää velkaa pystyäkseen tekemään materiaalitilauksia, joista sitten pystyttiin valmistamaan varsinaiset tuotteet.

Omistajille tuli yllätyksenä tuotteiden valmistukseen kuluva aika. Tuotteiden valmistusta isommassa erässä olisi pystynyt nopeuttamaan laajentamalla tuotantolinjaston koneistoa ainakin jonkin verran. Nykyisellään tuotteiden valmistusta hidasti varsinkin viimeistelyvaihe, joka oli teknisesti haastavaa ja siihen kului suuri määrä työaika ja täten kustannuksia. Erinomainen viimeistely oli kuitenkin yrityksen tuotteiden paras kilpailuetu, sillä huonolaatuisia tuotteita alalla toimivat isot valmistajat toivat markkinoille paljon ja huomattavasti halvemmalla hinnalla. Isot valmistajat sivuuttivat käytännössä kaikki valmistuksen tekniset ongelmat laaduntakuun suhteen jättämällä viimeistelemättä tuotteensa. Yritys sai laadustaan paljon kehuja asiakkailtaan ja varsinkin ammattikäyttäjiltä, mutta hinta nousi tuotteilla selvästi kilpailijoita suuremmaksi.

Yrityksen kannattavuuteen vaikutti paljon myös se, että sen tekemä suoramyynni oman netti-kaupan kautta oli huomattavasti pienempi osuudeltaan kokonaisymyynnistä, kuin oli alun perin uskottu olevan. Lähes kaikki myynti tapahtui parin suurimman jälleenmyyjän kautta ja lopulta yritys teki niille omia tilaustuotteita, mitkä menestyivät hyvin, mutta eivät yksin riittäneet yrityksen kiinteiden kulujen kattamiseen. Yritys yritti pienentää lähetyskulujaan pienemmäksi kuin esimerkiksi huomattavasti suurempi jälleenmyyjänsä, jolle lähetysten tekeminen oli halvempaa ja järjestää kampanjoita saadakseen lisää parempikatteista myyntiä oman verkko-kauppansa kautta. Tämän vaikutus oli hyvin pientä ja lopulta ideoille, kuten rajatun erän eri-

koisominaisuuksilla olevia parhaiten myyviä tuotteita ei ollut enää rahaa toteuttaa järkevissä mittakaavoissa, joten kampanjoista oli luovuttava resurssien puutteen takia.

Yritys joutui myös tilaamaan erikoisraaka-aineensa pääosin USA:sta, jolloin jatkuvasti heikentynyt euron ostovoima suhteessa USA:n dollariin lisäsi huomattavasti raaka-ainekustannuksia. Hinnannostolle oli paineita, mutta jälleenmyyjät ja asiakkaat eivät reagoineet hyvin hinnankorotuksiin, jolloin jatkossa kustannusten nousu käytännössä jäivät yrityksen katteita syöväksi kustannukseksi.

Kotimaan markkinat olivat rajattuja yrityksen nykyisen kapealla tuotevalikoimalla. Suurempi tuotevalikoima olisi vaatinut yritykseltä suurempia panostuksia sekä tuotantoon tarvittaviin koneistokuluihin että varaston kasvattamiseen. Suurempaa panostusta olisi myös tarvittu raaka-aineisiin ja hyllyssä pidettäviin tuotteisiin.

Yritys oli jo menettänyt tuotannon aloitusvaiheessa pitkälti rahalliset resurssinsa, mitkä oli varattu näihin tuotannon laajennuksiin. Yli kaksi kuukautta kestänyt tuotannon aloituksen viivästys johtui huonosta kumppanuudesta ainoaan kotimaiseen raaka-aineiden maahantuojaan. Kyseinen maahantuoja oli sitoutunut ottamaan laajemman valikoiman tuotteita valikoimiinsa, kunhan yritys olisi aluksi sitoutunut tilaamaan niitä tietyn määrän. Tästä oli päästy sopuun jo ennen yrityksen perustamista ja kaikki oli sovittu valmiiksi ennen edes tuotantotilojen löytymistä tai yrityksen rekisteröintiä. Kuitenkin yrityksen aloitettua toimintansa ja tehtyä tilauksensa, niin tuotteita ei kriittisten raaka-aineiden osalta toimitettu sovittuun aikatauluun. Viikon toimitusajan sijaan, melkein kahden kuukauden jälkeen, myönnettiin että yrityksen tilaamia raaka-aineita ei oltu vielä edes tilattu USA:sta.

Yrityksellä kesti lähes kolme viikkoa järjestää oma maahantuonti turvatakseen raaka-aineiden saanti Suomeen riittävissä määrin. Tänä aikana kiinteitä kuluja kertyi huomattava määrä, mikä olisi voitu käyttää varaston ja koneiston kehittämiseen. Tämä aiheutti yritykselle heti alkuun taloudellisia vaikeuksia sen koko ajan tasapainoilla budjettivajeen kanssa. Myynnin alun jälkeen heilahdellut kausisidonnainen myynti ei sallinut yritykselle mahdollisuutta saada kerättyä rahoja tuotelinjaston laajempaan kehittämiseen.

Mahdollisuutta ulkomailla toimivien jälleenmyyjien hankkimiseksi pyrittiin myös yrityksen taholta selvittämään. Yritykseltä olisi vaadittu liian suuria resursseja, jotta tuotteita olisi saatu myyntiin ulkomailla toimiviin kauppoihin. Yrityksellä ei enää ollut mahdollisuuksia varata siivuun rahaa tätä tarkoitusta varten.

Yrityksen omistajat arvioivat tarvitsevansa tietyn panostuksen tuotantolinjaansa saadakseen nopeutettua huomattavasti tuotantolinjastonsa nopeutta tilausten täyttymiseksi ajoissa ja

parantaakseen katetaan. Lisäksi lisärahoitus olisi taannut mahdollisuuden lisätä tuotevalikoimaa muutamalla tuotteella. Lisärahoituksella olisi paranneltu koneistoa ja lisätty varastoitavien tarvikkeiden valikoimaa. Lisärahoituksen mahdollisuutta kartoitettiin, jotta nämä investoinnit mahdollistuisivat, mutta yritys ei saanut riittävästi lisärahoitusta pankista johtuen nykyisen velan määrästä ja yrityksen nuoresta iästä. Osittainen investointi ei olisi riittävästi parantanut yrityksen toimintoja kääntääkseen toiminnan kannattavuutta tarpeeksi, jotta omistajat olisivat itse pystyneet jatkamaan yrityksen toimintaa. Yritys ei ollut enää useisiin kuukausiin pystynyt maksamaan omistajilleen palkkaa.

Pankista neuvottiin hankkimaan yksityisiä sijoittajia, mutta toiminnan koosta johtuen sijoittajien löytyminen ei ollut yksinkertaista. Yrittäjillä loppui rahoituksen suhteen aika kesken kyettä löytämään parempaa ulospääsyä umpikujasta. Yrityksen omistajat päätyivät noudattamaan neuvoamme toiminnan lopettamisesta selvitystilan kautta ja palvelutoiminnan jatkamista uudella yrityksellä, sillä tämä oli saatu vaihtoehdoksi neuvottelussa velkojan kanssa.

Näissä neuvotteluissa omistajat olivat velkojaansa Finnveraan yhteydessä ja sopivat heidän kanssaan siitä, miten toiminta olisi mahdollista lopettaa. Finnvera ei ollut vastoin sitä ehdotusta, että yrittäjien takaus yrityksen lainasta aktivoitaisiin ja velka siirrettäisiin yhtiöltä yksityishenkilöille. Velkojan ehtona oli, että yhtiön pitää sen jälkeen lopettaa toimintansa. Ehto perustui velkojan omiin lainaehtoihin ja sääntöihin. Koska muut velat kyettiin yhtiön varoista hoitamaan, niin yrityksen ei tarvinnut hakeutua konkurssiin vaan pystyi kirjanpitäjänsä kanssa aloittamaan selvitystilamenettelyn yhtiön purkamiseksi vapaaehtoisesti.

4.3 Yhtiökokous

Yritys X:n omistajat olivat puhelimitse yhteydessä omaan kirjanpitäjänsä. Omistajat selvittivät yrityksen nykyisen tilanteen ja kertoivat päätyneensä toimintansa lopettamiseen selvitystilamenettelyn kautta. Omistajat sopivat tapaamisesta kirjanpitäjänsä kanssa. Tapaamisen tarkoitus oli pitää ylimääräinen yhtiökokous, jossa päätettäisiin yrityksen selvitystilan aloittamisesta. Ylimääräisessä yhtiökokouksessa ilmoitettiin läsnäolijat, kokous avattiin, kokoukselle valittiin puheenjohtaja, kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi, läsnäolijat todettiin osakasluettelon mukaisiksi, todettiin kokouksen työjärjestys, päätettiin yhtiön tilasta, valittiin selvitysmies, käytiin tarvittavat muut asiat läpi, kokous päätettiin ja pöytäkirja vaikutettiin. (Liite 2: Pöytäkirja 1/2016.)

4.4 Ilmoitus PRH:lle ja Verohallinnolle

PRH:lle ja Verohallinnolle tehtiin ilmoitus Y4-lomakkeella. Y4-lomakkeeseen piti täyttää liitelomake 13, jolla tiedot ilmoitettiin PRH:n kaupparekisteriin. Lisäksi täytettiin PRH:lle tiedoksi henkilötietolomake.

Y4-lomake

Kaupparekisteriin tehtiin ilmoitus Y4-lomakkeella. Y4 lomakkeella voidaan ilmoittaa muutoksesta tai lopettamisesta kaupparekisteriin, säätiörekisteriin, arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, ennakkoperintärekisteriin, työnantajarekisteriin ja vakuutusmaksuverovelvollisuuteen (Yhteisö- ja yritystietojärjestelmä 2017). Lomakkeella ilmoitettiin yrityksen olevan selvitystilassa ja tehdään kuulutus velkojille. Lomakkeen perusosaan täytettiin yrityksen perustiedot, tiedotettiin selvitystilasta eri rekistereihin, ilmoitettiin lisätietoja antavasta henkilöstä, merkittiin lomakkeella olevan liitelomake ja päätettiin lomake allekirjoitukseen. (Liite 3: Y4-lomake.)

Lomakkeeseen merkittiin ensin yrityksen perustiedot. Vaadittavat perustiedot olivat y-tunnus ja toiminimi. (Liite 3: Y4-lomake.)

Lopettamisilmoitukset tehtiin PRH:n ja Verohallinnon rekistereihin. Yritys X:stä ilmoitettiin PRH:lle kaupparekisteriin. Verohallinnolle tehtiin ilmoitus arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, ennakkoperintärekisteriin ja työnantajarekisteriin. (Liite 3: Y4-lomake.)

Verohallinnolle tiedotettiin, mistä saataisiin lisätietoja tästä ilmoituksesta tarvittaessa. Kohtaan täytettiin kirjanpitoyrityksen osoitetiedot, y-tunnuksen ja kirjanpitäjän työpuhelinnumeron. (Liite 3: Y4-lomake.)

Lomakkeeseen ilmoitettiin, jos lomakkeen yhteyteen täytettäisiin jokin erillinen liitelomake. Liitelomake täytettiin, koska muutos- tai lopettamisilmoituksella ilmoitettiin tietoja kauppa- tai säätiörekisteriin. Liitteeksi merkittiin lomake 13, mikä on muutosilmoitus kaupparekisteriin joko osakeyhtiöltä tai julkiselta osakeyhtiöltä. (Liite 3: Y4-lomake.)

Y4-lomakkeen loppuun merkittiin päiväys, allekirjoitus ja nimen selvennys sekä puhelinnumero. (Liite 3: Y4-lomake.)

Liitelomake 13

Liitelomake 13:lla tiedotettiin PRH:n kaupparekisteriin yhtiön selvitystilaan asettamisesta ja haettiin kuulutusta. (Liite 4: Liitelomake.)

Selvitystilan asettamisesta täytettiin yhtiökokouksen päivämäärä, selvitystilan alkamisajan kohta, selvitysmiehen nimi ja syntymäaika. (Liite 4: Liitelomake.)

Seuraavaksi ilmoitettiin yrityksen haluavan tehdä julkisen haasteen eli kuulutuksen. Selvitysmiehen ilmoitettiin hakevan julkista haastetta yhtiön velkojille. (Liite 4: Liitelomake.)

Henkilötietolomake

Patentti- ja rekisterihallitukselle täytettiin vielä henkilötietolomake. Henkilötietolomake täytettiin viranomaiskäyttöön. (Liite 5: Henkilötietolomake.)

Lomakkeeseen täytettiin yrityksen nimi ja yritystunnus. Lisäksi ilmoitettiin kirjanpitäjän etu- ja sukunimi sekä henkilötunnus. (Liite 5: Henkilötietolomake.)

4.5 Kirjanpito julkisen haasteen aikana

Kirjanpito tehtiin entiseen tapaan yrityksen julkisen haasteen aikana. Julkinen haaste kestää 3,5 kuukautta.

Yritys X:n omistajat luovuttivat kuukausittaiset tiliotteensa kaikista olemassa olevista tileistä kirjanpitäjälle. Kaikista tiliotteissa näkyvistä tapahtumista ovat kuitit ja laskut lähetettiin tiliotteiden mukana kirjanpitäjälle. Kirjanpitäjä laati annettujen tietojen perusteella kirjanpidon.

4.6 Palvelutoiminnan jatkaminen osakeyhtiön lopettamisen jälkeen

Lopetettuaan osakeyhtiön toiminnan selvitystilan alkaessa yrityksen omistajat jatkoivat palvelutoimintaansa uudella henkilöyhtiöllä, jotta he voisivat helpottaa yrityksen byrokraattisia toimintoja. Palveluiden jatkamisesta tehtiin uusi sopimus samoilla ehdoilla palvelun tilaajan kanssa, josta sovittiin ennen kuin edellinen yritys lopetti toimintansa.

Jatkettu palvelutoiminta oli konsultointi-, asiantuntija-, hallinto ja suorittavia yrityksen toimialan palveluita. Uudella yrityksellä voitiin palvelutoimintaa laajentaa huomattavasti, sillä nyt yrityksen omistajilla oli huomattavasti enemmän aikaa keskittyä palveluntuotantoon ja sen tukitoimintoihin. Tämä piti asiakkaan tyytyväisenä ja toi paljon lisätilauksia ja auttoi kasvattamaan toimintaa. Tämä muutos kaiken kaikkiaan auttoi yrityksen omistajia keskittymään siihen liiketoimintansa osa-alueeseen, joka oli noussut tukitoiminnoista pääliiketoiminnaksi. Tämä paransi heidän keskittymistään ja kannattavuuttaan liiketoiminnoissaan huomattavasti.

5 Loppuarviointi ja seuraavat vaiheet

Loppuarvioinnissa käsitellään läpi tutkimuksen lähtötilanne ja tutkimusongelma. Lisäksi tehdään arvio siitä, onko toimeksiantoyrityksen tavoite saavutettu. Yritys X on parhaillaan selvitystilamenettelyn velkojien kuulutusvaiheessa. Lopputilityksestä ja päättävästä yhtiökokouksesta kerrotaan tässä kappaleessa siksi, koska näitä vaiheita ei ole vielä tapahtunut ja ne eivät siksi ole case-esimerkissä. Lopuksi on vielä pohdittu lopputyön laatua ja kattavuutta aiheeseen suhteutettuna.

5.1 Lähtötilanne ja tutkimusongelma

Lähtökohta tutkimuksellemme oli Yritys X:n vaikea taloudellinen tilanne, missä yritys oli vaarassa ajautua konkurssiin. Yrityksen omistajat pyysivät meitä etsimään tietoa yrityksen lopetukseen liittyvistä prosesseista ja etsiä onko yrityksellä keinoja välttää konkurssiin ajautuminen. Tutkimuksellista tietoa asiasta emme kovinkaan paljoa löytäneet. Joitain kirjallisia opeutuslähteitä kurssikirjoista ja oppaista oli toki saatavilla, mutta enimmäkseen prosessit oli pääteltävä laki- ja asetusteksteistä. Siksi päädyimme hakemaan tietoa asiantuntijoilta, kuten pesänhoitajilta ja selvitysmiehenä toimineilta laki- tai kirjanpitäjiltä, jotka työnsä puolesta ovat jatkuvasti näiden juridisten prosessien ja niihin vaikuttavien asioiden kanssa tekemisissä.

5.2 Arvio tavoitteen saavuttamisesta toimeksiantoyritykselle

Arviomme mukaan olemme saavuttaneet Yritys X:n meille antaman tavoitteen hyvin, sillä pystyimme esittelemään yritykselle kaikki lopettamisen vaihtoehdot ja perustelevaan heille mitkä heidän tilanteeseen ja aikatauluun olivat mahdollisia ja mitkä mahdottomia vaihtoehtoja. Yritys X:n omistajat pitivät selvitystyötämme kattavana ja olivat omissa analyyseissään päätyneet monen lopetusmuodon osalta samaan tulokseen jo ennen toimeksiantoa.

Yrityksen omistajat päätyivät kuitenkin lopulta oman pohdintansa jälkeen noudattamaan antamiamme suosituksia, kun heidän neuvottelunsa suunnitelman toteuttamisesta velkojan kanssa onnistuivat. Tästä voidaan päätellä, että onnistuimme antamaan myös yrityksen mielestä heille ehdotuksena parhaan ratkaisun olemassa olevista vaihtoehdoista.

5.3 Seuraava vaihe 1: lopputilitys

Koska Yritys X:llä ei ole muuta omaisuutta, niin mitään omaisuutta ei tarvitse realisoida eli muuttaa rahaksi. Yrityksellä ei myöskään ole enää velkoja, jolloin ei ole enää mitään maksettavaa. Tällä hetkellä yrityksellä on päällä kuulutus velkojille ja jos yksikään velkoja ei vastusta, niin kuulutus päättyy noin toukokuun puolessa välissä. Kuulutuksen jälkeen selvitysmies varaa ajan pankkiin, jossa hän käy lopettamassa yrityksen pankkitilit. Pankkitilien sulkemisen

jälkeen selvitysmies maksaa omistajille heidän osingon mukaisen jako-osuuden. (Hyttinen 2016.)

Seuraavaksi tehdään lopputilitys. Lopputilityksessä tehdään tilinpäätös, veroilmoitus ja yrityksen tase nollataan. Sekä lopputilitys että tieto osakeyhtiön purkautumisesta julkistetaan kaupparekisterille. (Hyttinen 2016.)

5.4 Seuraava vaihe 2: päättävä yhtiökokous

Lopputilityksen jälkeen seuraava vaihe on päättää Yritys X:n liiketoiminta yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksessa omistajat kokoontuvat yhdessä selvitysmiehen kanssa. Selvitysmies käy läpi siihen asti tekemänsä asiat ja yrityksen sen hetkisen tilanteen. Kokouksessa todetaan, että yritys voidaan nyt haluttaessa lopettaa. (Hyttinen 2016.)

Selvitystila voidaan peruuttaa vielä päättävässä yhtiökokouksessa ja yrityksen toiminnot voidaan palauttaa. Yritys X:n omistajat aikovat lopettaa yrityksen yhtiökokouksessa. (Hyttinen 2016.)

5.5 Arvio lopputyön laadusta ja kattavuudesta suhteessa aiheeseen

Arviomme mukaan lopputyössä käsiteltiin kaikkia lain mukaisia yrityksen lopetusmuotoja teoriassa kattavasti, erityisesti pienimuotoisen osakeyhtiön näkökulmasta. Teorian, lain ja asetusten sekä niihin liittyvien juridisten prosessien läpikäynti antaa kattavan yleiskuvan niistä eri vaihtoehdoista mitä yritys voi omalta osaltaan käyttää tilanteissaan yrityksen lopetusvaiheessa.

Lopputyömme tutkimusongelma ja tavoite eivät kuitenkaan olleet luonteeltaan teoreettista pohdintaa, vaan tietyn yrityksen ongelman ratkaisemista. Tällä yrityksellä on omat yksilölliset lähtökohdat, ongelmat ja aikataulut, joiden mukaan edettiin tilanteen ratkaisuksi lopetusmuodon valitsemisessa. Tutkimuksemme johtopäätökset teoriasta eivät siis ole suoraan sellaisenaan sovellettavissa toisen, samassa tilanteessa olevan, yrityksen tilanteen ratkaisemiseksi.

Tutkimustyössämme ratkaisevaksi ongelmaksi muodostui myös olemassa olevan tutkimuksen vähyys suhteessa tutkimusongelmaamme. Vaikka yritysten lopettaminen syystä tai toisesta on hyvin tavallinen tapahtuma liikemaailmassa, niin se ei kuitenkaan ole aihe minkä tutkiminen herättää suurta mielenkiintoa opiskelijoissa. Myöskään kirjallisista lähteistä ei löydy kovinkaan paljon liiketoiminnan lopettamista koskevaa tietoa, kun vaikka verrataan siihen, miten paljon yrityksen perustamisvaihetta on pohdittu yritysten elinkaareissa ja miten hyvin siitä löytää tietoa kirjoista, kokemukseen pohjautuvaa tietoa ja mielipiteitä. Yrityksen lopettamiseen liittyvät asiat, varsinkin pienemmän yritystoiminnan tasolla, vaikuttavat olevan asenteel-

lisesti lähinnä epäonnistumisen hyväksymistä ja märehtimistä. Siksi tuntuikin siltä, että lopettamisen prosesseista ja varsinkin lopettamiseen johtavista syistä kirjoitetaan vain nopeasti ohimennen jotain mainiten. Kirjalliset lähteet yleensä tuntuvat esittelevän voimassa olevan lain ja selkeyttävän jotain prosessien osia, mitä on vaikea pelkkien pykälien kautta ymmärtää, ellei oikeusjärjestelmä ole tuttu yrityslakiprosessien osalta.

Havaitsimme tutkimuksen yritysten lopetusmuotojen valinnasta olevan teknisesti vaikeaa järjestää. Esimerkiksi haastateltavia oli vaikea löytää, kun yhteystietoja vanhoille vastuuhenkilöille ei ollut saatavilla. Saatavilla oli lähinnä tilastoja lopetusmuodoista. Päädyimme lähestymään tutkimusongelmaamme lain ja prosessien tutkimisen jälkeen haastatteleamalla asiantuntijaa, joka on työkseen tekemisissä yritysten lopetusprosessien kanssa. Asiantuntijoita haastatteleamalla saimme esille hiljaista tietoa siitä, mitä syitä tiettyjen lopetusmuotojen käyttämiseen yrityksillä oikeasti on ja miten ne näitä lain mukaisia prosesseja hyödyntävät käytännössä parhaan lopputuloksen saavuttamiseksi.

Tilastokeskus ei suoranaisesti pidä tilastoja siitä, kuinka kauan yksittäiset yritykset ovat olleet toiminnassa. Tilastointi on lähinnä yleistä koko liikemaailman kannalta eli kuinka monta yritystä on perustettu tai lopetettu tietyinä vuotena. Vaikka tilastoihin vertauksia virallisistakin lähteistä on meille tutkimustyössämme tullut vastaan, niin niiden vahvistaminen tilastoista on muodostunut ongelmaksi. Havaitsimme siten tilastoihin perustuvan tutkimustyön haastavaksi ainakin henkilöille jotka eivät työnsä puolesta ole tottuneet niistä etsimään ja analysoimaan tietoja. Monia aiheeseen liittyviä tilastoja ei suoraan tilastoida, vaan ne ovat esimerkiksi käänteisesti pääteltävissä muista tilastoista.

Entisten yritysten vastuuhenkilöiden haastattelu lopetusmuodon valinnasta on taas haastavaa, koska yrityksen vastuuhenkilöiden yhteystietoja ei enää tilastoida yrityksen toiminnan loputtua ja ne monesti muuttuvat. Tämä siksi, että aiemmat yhteystiedot rekistereissä olivat niminomaan yrityksen toimintaan liittyviä yhteystietoja. Haastateltavien löytyminen merkittävässä määrin tarkoittaisi kohtuuttoman suurta selvitystyötä, jotta löytyisi edes henkilöitä, joilta kysyä suostuvatko he vastaamaan kysymyksiin.

Pelkässä asiantuntijoiden haastattelussa muodostuu ongelmaksi se, että tutkimuksen tuloksia ei voida luotettavasti toistaa, ellei käytetä juuri samoja haastateltavia ja tehdä uusia haastatteluja täsmälleen saman lain ollessa voimassa. Muuttuneet juridiset olosuhteet voivat vaikuttaa vastauksiin ja samoin haastateltavien karttunut kokemuskkin. Muutenkin haastateltavien asiantuntijoiden mielipiteisiin vaikuttaa vahvasti heidän ammattitaitonsa ja heidän kokemustasonsa. Jälkikäteen ajatellen tutkimuksen validiteettia olisi voinut lisätä haastatteleamalla useampia saman taustan omaavia asiantuntijoita. Nyt valitut asiantuntijat pyrittiin va-

litsemaan sillä perusteella, että heillä on ollut huomattava kokemus näiden prosessien läpiviemisestä esimerkiksi selvitysmiehenä selvitystilamenettelyssä.

Kaikkiaan ongelmana tutkimuksen uskottavuudelle on sen toistettavuus muiden asiantuntijoiden kanssa. Emme kuitenkaan pitäneet sitä ylitsepääsemättömänä ongelmana sillä haimme tietoa lähinnä teorian lakipykälien tulkitsemiseen, jotta saimme prosessit ja niiden toteutukset kuvailtua oikein käytännössä. Mielipiteet asiantuntijoilta rajoittuvat vain lähinnä siihen, miten yleisinä he pitivät minkäkin lopetusmuodon toteutumista eri tilanteissa yrityksillä oman kokemuksensa mukaan ja oman casemme tilanteen tulkintaan lopetusmuotojen soveltuvuudesta kyseisen yrityksen toimintaan. Siten koemme että pystyimme vähentämään mahdollista riskiä mielipidevääristymiin tutkimuksemme teorian yleispätevyyden suhteen.

Lähteet

Lait, asetukset ja viranomaisohjeet

Konkurssilaki 120/2004. Viitattu 15.3.2017.

Laki konkurssilain muuttamisesta 86/2013. Viitattu 15.3.2017.

Osakeyhtiölaki 624/2006. Viitattu 16.4.2017.

Patentti- ja rekisterihallitus. 2016. Osakeyhtiön lopettaminen. Viitattu 6.11.2016.
<https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/lopettaminen.html>

Patentti- ja rekisterihallitus. 2016. Osakeyhtiön selvitystila. Viitattu 6.11.2016.
<https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/lopettaminen/selvitystila.html>

Sähköiset lähteet

Konkurssiasiamiehen toimisto. 2014. Konkurssimenettely. Viitattu 17.11.2016.
<http://www.konkurssiasiamies.fi/text/fi/index/konkurssimenettely.html>

Tilastokeskus. 2010. Yrittäjäksi palkkatyön tai eläkkeen ohella. Yritysten vaihtuvuus suurta. Viitattu 1.4.2017.
http://www.stat.fi/artikkelit/2010/art_2010-11-10_005.html?s=2

Yhteisö- ja yritystietojärjestelmä. 2017. Y4-lomake. Muutos- ja lopettamisilmoitus. Viitattu 27.3.2017.
<https://www.ytj.fi/stc/ytjliitteet/osakeyhtio-muutos.pdf>

Yritys-Suomi. 2014. Yrityksen koko. Viitattu 16.4.2017.
<https://www.yrityssuomi.fi/yrityksen-koko>

Painetut lähteet

Honkamäki, T. & Pennanen, M. 2010. Yritysjärjestelyjen käsikirja -kirjanpito, verotus ja yhtiöoikeus. Juva: WSOYpro.

Könkkölä, M., Liukkonen I. 2000. Konkurssimenettely. 2. painos. Helsinki; Kauppakaari

Lakari, T. 2004. Yritystoiminnan lopettaminen ja sukupolvenvaihdos. Helsinki; Edita

Mähönen, J., Säiläkivi, A. & Villa, S. 2006. Osakeyhtiölaki käytännössä. Juva: WSOY.

Paasonen, E., Hiltunen, M. & Turunen, H. 2000. Miten myyn yritykseni -käytännön opas PK-yrittäjälle. Saarijärvi: Kauppakaari.

Julkaisemattomat lähteet

Hyttinen, H. 2016. Kirjanpitäjän haastattelu 31.10.2016. Espoo.

Kuviot

Kuvio 1: Konkurssimenettelyn kulku. Konkurssimenettelyn välttämättömimmät vaiheet on lihavoitu (Könkkölä & Liukkonen 2000, 9).	12
Kuvio 2: Havainnollistava kuvio absorptiosulautumisesta (Honkamäki & Pennanen 2010, 146).	22
Kuvio 3 Korporaatorakenne ennen sulautumista (Honkamäki & Pennanen 2010, 154).	23
Kuvio 4 Korporaatorakenne sulautumisen jälkeen (Honkamäki & Pennanen 2010, 154). ..	23
Kuvio 5 Esimerkki korporaatiossa tapahtuvasta kolmikantasulautumisesta (Honkamäki & Pennanen 2010, 171).	24
Kuvio 6: Konsernin organisaatio sulautumisen alkuasetelmassa (Honkamäki & Pennanen 2010, 159).	25
Kuvio 7: Konsernin organisaatio sulautumisen toteuduttua (Honkamäki & Pennanen 2010, 159).	25

Liitteet

Liite 1: Haastattelurunko. 2016.	44
Liite 2: Pöytäkirja 1/2016. Ylimääräinen yhtiökokous.	45
Liite 3: Y4-lomake	47
Liite 4: Liitelomake 13	51
Liite 5: Henkilötietolomake	58

Liite 1: Haastattelurunko. 2016.

HAASTATTELURUNKO

1. Kertoisitko lyhyesti selvitystilamenettelystä?
2. Kertoisitko lyhyesti konkurssitilamenettelystä?
3. Onko selvitystila paljon mielekkäämpi tapa lopettaa omistajille kuin konkurssi?
4. Kertoisitko lyhyesti sulautumisesta?
5. Kertoisitko lyhyesti jakautumisesta?
6. Millainen merkitys mielestäsi yrityksen koolla on yrityksen lopetusmuotoa ajatellen?
Pienet yhtiöt vs isommat yhtiöt?
7. Miksi isot yhtiöt eivät juurikaan lopeta selvitystilamenettelyn kautta?
8. Kävisitkö läpi Yritys X:n selvitystilan kulun?

Liite 2: Pöytäkirja 1/2016. Ylimääräinen yhtiökokous.

YRITYS X Oy PÖYTÄKIRJA 1/2016
Espoo

YLIMÄÄRÄINEN YHTIÖKOKOUS

Aika: 31.10.2016 klo 15.00

Paikka: Espoo

Läsnä: [redacted] omistaja 1
[redacted] omistaja 2

Kokouksessa oli edustettuna koko osakekanta

1 § Kokouksen avaus [redacted] avasi kokouksen.

2 § Kokouksen puheenjohtaja

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin [redacted] omistaja 1

3 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kokous todettiin yksimielisesti laillisesti
kokoontutuksi ja päätösvaltaiseksi.

4 § Läsnäolijat

Todettiin kokouksen läsnäolijat yhtiön
osakasluettelon mukaan.

5 § Kokouksen työjärjestys

Hyväksyttiin yksimielisesti kokouskutsun asialista
kokouksen työjärjestykseksi.

6 § Päätetään yhtiön selvitystilaan asettamisesta

Päätettiin yksimielisesti asettaa yhtiö selvitystilaan.

7 § Valitaan selvitysmies

Päätettiin yksimielisesti valita yhtiön selvitysmieheksi

[redacted] [redacted] HETU
[redacted] [redacted] [redacted]

8 § Muut asiat

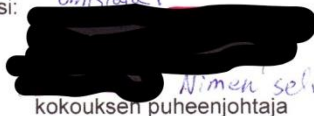
Muita asioita ei ollut

9 § Kokouksen päättäminen

Kun kaikki työjärjestyksen mukaiset asiat oli käsitelty
puheenjohtaja päätti kokouksen.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

omistaja 1

A large black rectangular redaction covers the signature of the speaker.

Allekirjoitus

Nimen selvitys

kokouksen puheenjohtaja

Liite 3: Y4-lomake

	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 10px;">Viranomaisen merkintöjä</div> <div style="border: 1px solid black; width: 100%; height: 20px; margin-bottom: 10px;"></div> <p>MUUTOS- JA LOPETTAMISILMOITUS Osakeyhtiö, osuuskunta, säästöpankki, säätiö, yhdistys ja muu yhteisö</p>																		
<p>Y4</p>	<p>Lomakkeella voit ilmoittaa muutoksen tai lopettamisen kaupparekisteriin, säätiörekisteriin, arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, ennakkoperintärekisteriin, työnantajarekisteriin ja vakuutusmaksuverovelvollisuuteen (tiedot eivät välity yhdistysrekisteriin).</p> <p>Lähetä lomake osoitteeseen: Patentti- ja rekisterihallitus (PRH) - Verohallinto, Yritystietojärjestelmä, PL 2000, 00231 HELSINKI</p>																		
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td colspan="2">Perustiedot (täytettävä aina)</td> </tr> <tr> <td style="width: 50%;"> YRITYS- JA YHTEISÖTUNNUS <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> 12345678 </div> </td> <td style="width: 50%;"> Toiminimi Yritys X Oy </td> </tr> </table>		Perustiedot (täytettävä aina)		YRITYS- JA YHTEISÖTUNNUS <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> 12345678 </div>	Toiminimi Yritys X Oy														
Perustiedot (täytettävä aina)																			
YRITYS- JA YHTEISÖTUNNUS <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> 12345678 </div>	Toiminimi Yritys X Oy																		
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td colspan="2">Muutos yrityksen yhteistietoihin tai seuraaviin PRH:n ja Verohallinnon rekistereihin:</td> </tr> <tr> <td style="width: 50%;"> PRH ☐ kaupparekisteri (liitä kuitti käsittelymaksusta) ☐ säätiörekisteri </td> <td style="width: 50%;"> Verohallinto ☐ vain yhteystiedot muuttuvat (koskee myös kaupparekisteriä) ☐ arvonlisäverovelvollisten rekisteri ☐ ennakkoperintärekisteri ☐ työnantajarekisteri ☐ vakuutusmaksuverovelvollisten rekisteri ☐ Verohallinnon asiakasrekisteri </td> </tr> </table>		Muutos yrityksen yhteistietoihin tai seuraaviin PRH:n ja Verohallinnon rekistereihin:		PRH ☐ kaupparekisteri (liitä kuitti käsittelymaksusta) ☐ säätiörekisteri	Verohallinto ☐ vain yhteystiedot muuttuvat (koskee myös kaupparekisteriä) ☐ arvonlisäverovelvollisten rekisteri ☐ ennakkoperintärekisteri ☐ työnantajarekisteri ☐ vakuutusmaksuverovelvollisten rekisteri ☐ Verohallinnon asiakasrekisteri														
Muutos yrityksen yhteistietoihin tai seuraaviin PRH:n ja Verohallinnon rekistereihin:																			
PRH ☐ kaupparekisteri (liitä kuitti käsittelymaksusta) ☐ säätiörekisteri	Verohallinto ☐ vain yhteystiedot muuttuvat (koskee myös kaupparekisteriä) ☐ arvonlisäverovelvollisten rekisteri ☐ ennakkoperintärekisteri ☐ työnantajarekisteri ☐ vakuutusmaksuverovelvollisten rekisteri ☐ Verohallinnon asiakasrekisteri																		
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td colspan="2">Ilmoitus lopettamisesta seuraaviin PRH:n ja Verohallinnon rekistereihin:</td> </tr> <tr> <td style="width: 50%;"> PRH ☒ kaupparekisteri ☐ säätiörekisteri </td> <td style="width: 50%;"> Verohallinto ☒ arvonlisäverovelvollisten rekisteri ☒ ennakkoperintärekisteri ☒ työnantajarekisteri (ks. täyttöohje) ☐ vakuutusmaksuverovelvollisten rekisteri (ks. täyttöohje) ☐ Verohallinnon asiakasrekisteri </td> </tr> </table>		Ilmoitus lopettamisesta seuraaviin PRH:n ja Verohallinnon rekistereihin:		PRH ☒ kaupparekisteri ☐ säätiörekisteri	Verohallinto ☒ arvonlisäverovelvollisten rekisteri ☒ ennakkoperintärekisteri ☒ työnantajarekisteri (ks. täyttöohje) ☐ vakuutusmaksuverovelvollisten rekisteri (ks. täyttöohje) ☐ Verohallinnon asiakasrekisteri														
Ilmoitus lopettamisesta seuraaviin PRH:n ja Verohallinnon rekistereihin:																			
PRH ☒ kaupparekisteri ☐ säätiörekisteri	Verohallinto ☒ arvonlisäverovelvollisten rekisteri ☒ ennakkoperintärekisteri ☒ työnantajarekisteri (ks. täyttöohje) ☐ vakuutusmaksuverovelvollisten rekisteri (ks. täyttöohje) ☐ Verohallinnon asiakasrekisteri																		
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td colspan="2">TÄYTÄ VAIN MUUTTUNEET TIEDOT</td> </tr> <tr> <td style="width: 60%;">Uusi toiminimi (varmistuu vasta, kun nimi on hyväksytty kaupparekisterissä)</td> <td>Uusi kotipaikka (kunta)</td> </tr> </table>		TÄYTÄ VAIN MUUTTUNEET TIEDOT		Uusi toiminimi (varmistuu vasta, kun nimi on hyväksytty kaupparekisterissä)	Uusi kotipaikka (kunta)														
TÄYTÄ VAIN MUUTTUNEET TIEDOT																			
Uusi toiminimi (varmistuu vasta, kun nimi on hyväksytty kaupparekisterissä)	Uusi kotipaikka (kunta)																		
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td colspan="2">Muut mahdolliset toiminimet</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Uudet rinnakkaistoiminimet (toiminimen vieraskieliset käännökset)</td> </tr> <tr> <td style="width: 50%;">Uusi aputoiminimi</td> <td>Aputoiminimellä harjoitettava toiminta</td> </tr> <tr> <td>Uusi aputoiminimi</td> <td>Aputoiminimellä harjoitettava toiminta</td> </tr> </table>		Muut mahdolliset toiminimet		Uudet rinnakkaistoiminimet (toiminimen vieraskieliset käännökset)		Uusi aputoiminimi	Aputoiminimellä harjoitettava toiminta	Uusi aputoiminimi	Aputoiminimellä harjoitettava toiminta										
Muut mahdolliset toiminimet																			
Uudet rinnakkaistoiminimet (toiminimen vieraskieliset käännökset)																			
Uusi aputoiminimi	Aputoiminimellä harjoitettava toiminta																		
Uusi aputoiminimi	Aputoiminimellä harjoitettava toiminta																		
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td colspan="3">Julkiset yhteystiedot (posti- tai käyntiosoite pakollinen)</td> </tr> <tr> <td style="width: 50%;">Uusi postiosoite (katu tai tie, talon nro, porras, huoneiston nro tai postilokero)</td> <td style="width: 15%;">Postinumero</td> <td style="width: 35%;">Postitoimipaikka</td> </tr> <tr> <td>Uusi käyntiosoite (katu tai tie, talon nro, porras, huoneiston nro)</td> <td>Postinumero</td> <td>Postitoimipaikka</td> </tr> <tr> <td>Uusi puhelin</td> <td>Uusi matkapuhelin</td> <td>Uusi faksi</td> </tr> <tr> <td>Uusi sähköposti</td> <td colspan="2">Uusi kotisivun osoite</td> </tr> <tr> <td colspan="3">Seuraavat yhteystiedot poistetaan</td> </tr> </table>		Julkiset yhteystiedot (posti- tai käyntiosoite pakollinen)			Uusi postiosoite (katu tai tie, talon nro, porras, huoneiston nro tai postilokero)	Postinumero	Postitoimipaikka	Uusi käyntiosoite (katu tai tie, talon nro, porras, huoneiston nro)	Postinumero	Postitoimipaikka	Uusi puhelin	Uusi matkapuhelin	Uusi faksi	Uusi sähköposti	Uusi kotisivun osoite		Seuraavat yhteystiedot poistetaan		
Julkiset yhteystiedot (posti- tai käyntiosoite pakollinen)																			
Uusi postiosoite (katu tai tie, talon nro, porras, huoneiston nro tai postilokero)	Postinumero	Postitoimipaikka																	
Uusi käyntiosoite (katu tai tie, talon nro, porras, huoneiston nro)	Postinumero	Postitoimipaikka																	
Uusi puhelin	Uusi matkapuhelin	Uusi faksi																	
Uusi sähköposti	Uusi kotisivun osoite																		
Seuraavat yhteystiedot poistetaan																			
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td colspan="2">Tilikausi</td> </tr> <tr> <td style="width: 50%;">Kuluva poikkeava tilikausi (pp.kk.vvvv - pp.kk.vvvv)</td> <td>Uusi normaali tilikausi (pp.kk - pp.kk)</td> </tr> </table>		Tilikausi		Kuluva poikkeava tilikausi (pp.kk.vvvv - pp.kk.vvvv)	Uusi normaali tilikausi (pp.kk - pp.kk)														
Tilikausi																			
Kuluva poikkeava tilikausi (pp.kk.vvvv - pp.kk.vvvv)	Uusi normaali tilikausi (pp.kk - pp.kk)																		

Y4

TÄYTÄ VAIN MUUTTUNEET TIEDOT

Yritysmuodon muutos	
Nykyinen yritysmuoto	Uusi yritysmuoto

Verohallinnolle lisätietoja tästä ilmoituksesta antaa (henkilö ja/tai yritys esim. tilitoimisto)

Nimi Kirjanpito-yritys Oy		Y-tunnus 8765432-1
Postiosoite PL 00	Postinumero 00000	Postitoimipaikka Kaupunki
Puhelin	Matkapuhelin 050 100 1000	
Faksi	Sähköposti	

Kauppa- tai säätiörekisterille lisätietoja tästä ilmoituksesta antaa (esim. asiamies)

Henkilön ja yrityksen nimi Kirjanpitäjä		
Postiosoite PL 00	Postinumero 00000	Postitoimipaikka Kaupunki
Puhelin	Matkapuhelin 050 100 1000	
Faksi	Sähköposti	

KAUPPAREKISTERI: KIIREHTIMISPYYNTÖ / REKISTERÖINTIAJANKOHTAA KOSKEVA PYYNTÖ

Kaupparekisteri-ilmoitukset käsitellään saapumisjärjestyksessä ja tästä poiketaan vain painavan syyn perusteella. Pyyntö huomioidaan mahdollisuuksien mukaan.

Ilmoitukseen liittyy erillinen perusteltu rekisteröintiajankohtaa koskeva pyyntö.

Lisätietoja

YRITYSMUODON MUKAAN VALITTAVAT LIITELOMAKKEET

Täytä lisäksi tarvittava liitelomake, jos muutos- tai lopettamisilmoituksella ilmoitetaan tietoja kauppa- tai säätiörekisteriin.

☒ 13 Muutosilmoitus kaupparekisteriin, osakeyhtiö tai julkinen osakeyhtiö	☐ 15 Lopettamisilmoitus kaupparekisteriin
☐ 13B Muutosilmoitus kaupparekisteriin, asunto-osakeyhtiö tai vakuutusosakeyhtiö tai julkinen vakuutusosakeyhtiö	☐ 16 Sulautumis- tai jakautumisilmoitus kaupparekisteriin, osakeyhtiö tai julkinen osakeyhtiö
☐ 14 Muutosilmoitus kaupparekisteriin, muut yritys muodot	☐ 16A Sulautumisilmoitus kaupparekisteriin, säätiö (uuden säätiölain 487/2015 mukainen)
☐ 14A Muutosilmoitus kaupparekisteriin, osuuskunta	☐ 17A Muutos- ja lopettamisilmoitus säätiörekisteriin (uuden säätiölain 487/2015 mukainen)

Täytä myös lomakkeen sivut 3-4, jos ilmoitat muutoksen tai lopettamisen sivulla 1 arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, ennakkoperintärekisteriin, työnantajarekisteriin tai vakuutusmaksuverovelvollisuuteen.

Päiväys ja allekirjoitus		
Päiväys	Allekirjoitus ja nimen selvennys	Puhelin
31.10.2016	Allekirjoitus, Nimen selvennys	050 001 0001

Rekisteriseloste: Henkilötietolain 24 §:n mukaisen tiedon lomakkeeseen liittyvistä rekistereistä saa Internetistä osoitteesta www.ytj.fi sekä Patentti- ja rekisterihallituksesta ja Verohallinnosta.

Verohallintoon ilmoitettava postiosoite		
☐ Merkitse rasti ruutuun, jos postiosoite on sama kuin sivulla 1 ilmoittamasi yleiseen käyttöön tarkoitettu osoite		
☐ Muussa tapauksessa täytä osoitetiedot tähän.		
Postiosoite	Postinumero	Postitoimipaikka

Y4

Uusi päätoimiala (ilmoitus Verohallintoon)

Arvonlisäverovelvolliseksi ilmoittautuminen		
Yritys ilmoittautuu arvonlisäverovelvolliseksi	Yritys ilmoittautuu arvonlisäverovelvolliseksi ostoista tai omasta käytöstä	Yritys ilmoittautuu EU-palvelumyynnistä ilmoituksenantovelvolliseksi
☐ alkaen, pvm	☐ alkaen, pvm	☐ alkaen, pvm
Ulkomainen yritys ilmoittautuu arvonlisäverovelvolliseksi	Ulkomainen yritys ilmoittautuu vain ilmoituksenantovelvolliseksi	Ulkomainen kaukomyyjä ilmoittautuu verovelvolliseksi
☐ alkaen, pvm	☐ alkaen, pvm	☐ alkaen, pvm
☐ Harjoittaa ainoastaan alkutuotantoa		

Arvonlisäverovelvolliseksi hakeutuminen (perustele tarkemmin sivulla 4 kohdassa lisätietoja)		
Kiinteistön käyttöoikeuden luovuttaja (AVL 12 ja 30 §, liitä kopio vuokrasopimuksesta)	Vähäisen liiketoiminnan harjoittaja, yleishyödyllinen yhteisö tai uskonnollinen yhdyskunta (AVL 12.1 §)	Yhteisöharjoittaja (AVL 26 f §)
☐ alkaen, pvm	☐ alkaen, pvm	☐ (pp.kk.vvvv - pp.kk.vvvv)
Ulkomaalainen elinkeinonharjoittaja (AVL 12.2 §)	Ulkomainen kaukomyynti (AVL 63 a §)	Alkutuottaja hakeutuu arvonlisäverovelvolliseksi
☐ alkaen, pvm	☐ alkaen, pvm	☐ alkaen, pvm

Yritys ei ole arvonlisäverovelvollinen (perustele tarkemmin sivulla 4 kohdassa lisätietoja)		
☐ Vähäinen toiminta (AVL 3 §)	☐ Rahoituspalvelut (AVL 41 §)	☐ Yleishyödyllisen yhteisön / uskonnollisen yhdyskunnan arvonlisäveroton toiminta (AVL 4-5 §)
☐ Terveyden- ja sairaanhoitopalvelut (AVL 34 §)	☐ Vakuutuspalvelut (AVL 44 §)	☐ Muu veroton toiminta, mikä?
☐ Sosiaalihuoltopalvelut (AVL 37 §)	☐ Esiintymispalkkiot tai tekijänoikeuskorvaukset (AVL 45 §)	
☐ Koulutuspalvelut (AVL 39 §)	☐ Kiinteistön luovutukset (AVL 27 §)	

Toiminta keskeytetään (keskeytystietoa ei rekisteröidä kaupparekisteriin eikä toimintaa merkitä lopetuksi.)		
☐ määräajaksi	/ 20 - / 20	☐ toistaiseksi
		alkaen, pvm

Arvonlisäverovelvollisuus loppuu			
Yritys lopettaa arvonlisäverollisen toiminnan	Liiketoiminta loppunut,	Alkutuotanto loppunut,	Yleishyödyllinen toiminta loppunut, pvm
☐ pvm	☐ pvm	☐ pvm	☐ pvm
Hakeutuminen alv-rekisteriin päättyy, perustelu	Vähäinen liiketoiminta, pvm	Alkutuottajan vähäinen liiketoiminta, pvm	Kiinteistön käyttöoikeuden luovuttaja, pvm
☐	☐	☐	☐
	Yhteisöharjoittaja, pvm	Ulkomaalainen elinkeinon-toiminnan harjoittaja, pvm	Ulkomaalainen kaukomyyjä, pvm
☐	☐	☐	☐
Toiminnan viimeiseltä kalenterikuukaudelta suoritettava vero tavaroista ja palveluista, jotka ovat jääneet yrityksen haltuun (euroina sentin tarkkuudella)	Lopettamiskaudelta suoritettava vero veloittamatta tai kertymättä olleista myyntihinnoista (euroina sentin tarkkuudella)		
Onko vero ilmoitettu lopettamiskaudelta annetussa kausiveroilmoituksessa?			
☐ kyllä ☐ ei	☐ Haltuun ei ole jäänyt tavaroita	☐ Veloittamatonta tai kertymätöntä myyntiä ei ole jäänyt	

Y4

Tiedot liiketoiminnan jatkajasta (esim. yrityksen ostaja, konkurssipesä)		
Onko liikeomaisuus myyty liiketoiminnan jatkajalle?		
☐ kyllä ☐ ei		
Jatkajan täydellinen nimi tai toiminimi (täytä lisäksi erillinen henkilötietolomake)		Y-tunnus tai syntymäaika (pp.kk.vvvv)
Postiosoite	Postinumero	Postitoimipaikka
Osoitetiedot toiminnan lopettamisen jälkeen		
Postiosoite	Postinumero	Postitoimipaikka
Puhelin	Ulkomaan postiosoite ja valtio	
Palkanmaksun muutos		
Yritys ilmoittautuu säännöllisesti palkkoja maksavaksi työnantajaksi		Yritys ilmoittautuu merityötuloa maksavaksi työnantajaksi
☐ alkaen, pvm		☐ alkaen, pvm
Palkanmaksun lopettaminen		
Yritys lopettaa säännöllisesti palkkoja maksavana työnantajana		Yritys lopettaa merityötuloa maksavana työnantajana
☐ pvm		☐ pvm
Ennakkoperintärekisterin muutos tai lopettaminen		
Yritys hakeutuu ennakkoperintärekisteriin (EPL 25 §)		Yritys lopettaa ennakkoperintärekisteröitynä
☐ alkaen, pvm		☐ pvm
Vakuutusmaksuverovelvollisuuden muutos tai lopettaminen		
Yritys ilmoittautuu vakuutusmaksuverovelvolliseksi		Yritys lopettaa vakuutusmaksuverovelvollisena
☐ alkaen, pvm		☐ pvm
Lisätietoja		

Liite 4: Liitelomake 13

Muutosilmoitus
 Liite lomakkeeseen Y4
 Osakeyhtiö / julkinen osakeyhtiö

13

TOIMINIMI	Y-TUNNUS
Yritys X Oy	1234567-8

Täyttäkää vain muuttuneet tai uudet tiedot. Älkää liittäkö ilmoitukseen tyhjiä sivuja.

YHTIÖJÄRJESTYKSEN MUUTOS (Täytetään vain, jos yhtiöjärjestystä on päätetty muuttaa)

Yhtiöjärjestyksen muutospäivämäärä _____

HALLITUS (Hallituksen KAIKKI jäsenet ja varajäsenet) Täytä lisäksi erillinen henkilötietolomake.

Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ puheenjohtaja	☐ jäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen	☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen	☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen	☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen	☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen	☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen	☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen	☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen	☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen	☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen	☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen	☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen	☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen	☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen	☐ varajäsen

TILINTARKASTAJAT (KAIKKI tilintarkastajat) Täytä lisäksi erillinen henkilötietolomake.		
☐ Tilintarkastaja	☐ Varatilintarkastaja	
Nimi (henkilö tai yhteisö)	Syntymäaika (pp.kk.vvvv) tai Y-tunnus	
Yhteisön päävastuullinen tilintarkastaja		Syntymäaika (pp.kk.vvvv)
☐ Tilintarkastaja	☐ Varatilintarkastaja	☐
Nimi (henkilö tai yhteisö)	Syntymäaika (pp.kk.vvvv) tai Y-tunnus	
Yhteisön päävastuullinen tilintarkastaja		Syntymäaika (pp.kk.vvvv)
☐ Tilintarkastaja	☐ Varatilintarkastaja	
Nimi (henkilö tai yhteisö)	Syntymäaika (pp.kk.vvvv) tai Y-tunnus	
Yhteisön päävastuullinen tilintarkastaja		Syntymäaika (pp.kk.vvvv)
☐ Tilintarkastaja	☐ Varatilintarkastaja	
Nimi (henkilö tai yhteisö)	Syntymäaika (pp.kk.vvvv) tai Y-tunnus	
Yhteisön päävastuullinen tilintarkastaja		Syntymäaika (pp.kk.vvvv)

TILINTARKASTAJIA EI OLE VALITTU

TOIMITUSJOHTAJA Täytä lisäksi erillinen henkilötietolomake.

Toimitusjohtaja		
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)
☐ Tehtävä päättynyt		

Toimitusjohtajan sijainen		
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)
☐ Tehtävä päättynyt		

ISÄNNÖITSIJÄ Täytä lisäksi erillinen henkilötietolomake.

Nimi (Henkilö tai yhteisö)	Syntymäaika (pp.kk.vvvv) tai Y-tunnus	
Yhteisön päävastuullinen isännöitsijä	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)
☐ Tehtävä päättynyt		

YHTIÖN EDUSTAMINEN Täytä lisäksi erillinen henkilötietolomake.		
Edustamiseen oikeutetut henkilöt ja prokuristit (hallituksen antamat edustamisoikeudet ja prokurat)		
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	☐ oikeutettu ☐ prokuristi
Kansalaisuus (jos ei Suomi)	Miten yhtiötä edustetaan (yksin / kenen kanssa yhdessä)	
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	☐ oikeutettu ☐ prokuristi
Kansalaisuus (jos ei Suomi)	Miten yhtiötä edustetaan (yksin / kenen kanssa yhdessä)	
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	☐ oikeutettu ☐ prokuristi
Kansalaisuus (jos ei Suomi)	Miten yhtiötä edustetaan (yksin / kenen kanssa yhdessä)	
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	☐ oikeutettu ☐ prokuristi
Kansalaisuus (jos ei Suomi)	Miten yhtiötä edustetaan (yksin / kenen kanssa yhdessä)	
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	☐ oikeutettu ☐ prokuristi
Kansalaisuus (jos ei Suomi)	Miten yhtiötä edustetaan (yksin / kenen kanssa yhdessä)	
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	☐ oikeutettu ☐ prokuristi
Kansalaisuus (jos ei Suomi)	Miten yhtiötä edustetaan (yksin / kenen kanssa yhdessä)	
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	☐ oikeutettu ☐ prokuristi
Kansalaisuus (jos ei Suomi)	Miten yhtiötä edustetaan (yksin / kenen kanssa yhdessä)	

OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA Osakkeiden lukumäärän lisäys ja / tai osakepääoman korotus	
I Antipäätöksen/Korotuspäätöksen sisältö	
Päätöspäivämäärä	
Annettavien osakkeiden lukumäärä (lajeittain)	Määrä on ☐ kiinteä ☐ enimmäismäärä

II Uusien osakkeiden ja / tai osakepääoman korotuksen ilmoittaminen rekisteröitäväksi	
Yllä olevan päätöksen mukainen ☐	Aiemmin rekisteröidyn päätöksen mukainen (päätöspäivämäärä ja rekisteröintitunnus 0001 jne)
Merkittyjen osakkeiden lukumäärä (lajeittain)	Osakepääoman korotusmäärä
Tämän päätöksen nojalla ei enää anneta uusia osakkeita / koroteta osakepääomaa ☐	

Osakepääoma ja osakkeiden lukumäärä korotuksen / annin jälkeen		
Osakepääoma	Osakkeiden lukumäärä (lajeittain)	Osakkeen nimellisarvo (jos muuttunut)

HALLITUKSEN JA TOIMITUSJOHTAJAN VAKUUTUS
Allekirjoittaneet yhtiön hallituksen kaikki jäsenet ja toimitusjohtaja vakuuttavat, että osakkeiden antamisessa ja / tai osakepääoman korottamisessa on noudatettu osakeyhtiölain säännöksiä. Päiväys
Hallituksen kaikkien jäsenten sekä toimitusjohtajan allekirjoitukset nimenselvennyksin

TILINTARKASTAJAN TODISTUS OSAKKEIDEN / OSAKEPÄÄOMAN MAKSAMISESTA
Allekirjoittaneet yhtiön tilintarkastajat todistavat, että osakeyhtiölain säännöksiä osakkeiden / osakepääoman maksamisesta on noudatettu. Päiväys
Tilintarkastajien allekirjoitukset nimenselvennyksin

OPTIOT JA MUUT ERITYISET OIKEUDET		
I Päätöksen sisältö		
Päätöspäivämäärä		
Optioiden perusteella annettavien osakkeiden lukumäärä / enimmäismäärä (lajeittain)		
II Optioihin / erityisiin oikeuksiin perustuvien uusien osakkeiden / korotuksen ilmoittaminen rekisteröitäväksi		
Uusien osakkeiden lukumäärä (lajeittain)	Osakkeiden kokonaismäärä (lajeittain) korotuksen jälkeen	
Osakepääoman korotuksen määrä	Osakepääoma korotuksen jälkeen	
Päätös, johon annetut osakkeet perustuvat (alkuperäinen päätöspäivämäärä sekä mielellään myös rekisteröintitunnus P001 jne.)		
Optio- tai muiden erityisten oikeuksien ehtoja on muutettu ☐		
Mitä rekisteröityä päätöstä muutos koskee (alkuperäinen päätöspäivämäärä sekä mielellään myös rekisteröintitunnus P001 jne.)	Muutospäätöksen päivämäärä	
Uusi osakkeiden enimmäismäärä (lajeittain)	Uusi korotuksen enimmäismäärä	Muu muutos ☐
Optioiden tai muiden erityisten oikeuksien poistaminen rekisteristä ☐		
Mitkä rekisteröidyt optiot / erityiset oikeudet poistetaan (yksilöi mieluiten rekisteröintitunnusta P001 jne. käyttäen)		
OPTIOITA TAI MUITA ERITYISIÄ OIKEUKSIA KOSKEVA HALLITUKSEN JA TOIMITUSJOHTAJAN VAKUUTUS		
Allekirjoittaneet yhtiön hallituksen kaikki jäsenet ja toimitusjohtaja vakuuttavat, että osakkeiden antamisessa ja / tai osakepääoman korottamisessa on noudatettu osakeyhtiölain säännöksiä.		
Päiväys		
Hallituksen kaikkien jäsenten sekä toimitusjohtajan allekirjoitukset nimenselvennyksin		
OPTIOITA TAI MUITA ERITYISIÄ OIKEUKSIA KOSKEVA TILINTARKASTAJAN TODISTUS OSAKKEIDEN / OSAKEPÄÄOMAN MAKSAMISESTA		
Allekirjoittaneet yhtiön tilintarkastajat todistavat, että osakeyhtiölain säännöksiä osakkeiden / osakepääoman maksamisesta on noudatettu.		
Päiväys		
Tilintarkastajien allekirjoitukset nimenselvennyksin		

OSAKEPÄÄOMAN ALENTAMINEN JA / TAI OSAKKEIDEN LUKUMÄÄRÄN VÄHENTÄMINEN		
Osakepääoman alentaminen (ilmoitettava 1 kk:n kuluessa päätöksestä)		
Päätöspäivämäärä	Alentamismäärä	
Haetaan kuulutusta velkojille ☐		
Osakkeiden mitätöinti		
Päätöspäivämäärä	Mitätötävien osakkeiden lukumäärä (lajeltain)	
OSAKEPÄÄOMA JA OSAKKEIDEN LUKUMÄÄRÄ ILMOITETTujen MUUTOSTEN JÄLKEEN (ks. ohjeet)		
Osakepääoma	Osakkeiden lukumäärä (lajeltain)	Osakkeen nimellisarvo (jos muuttunut)
VALTUUTUKSET		
Yhtiökokous on ____ . ____ . ____ valtuuttanut hallituksen		
☐ päättämään osakeannista	☐ päättämään yhtiön osakkeiden lunastus- ja hankkimisoikeuden käyttämisestä (OYL 15:10, vain julkisissa yhtiöissä)	
☐ päättämään optio- tai muiden erityisten oikeuksien antamisesta	☐ päättämään siirteiden osakkeiden lunastamisesta (vain julkisessa osakeyhtiössä)	
☐ päättämään rahastokorotuksesta		
Annettavien osakkeiden enimmäismäärä (lajeltain)	Korotuksen enimmäismäärä	Päätöspäivämäärä (jos ei voimassa toistaiseksi)
Valtuutuksen poistaminen (Uusi valtuutus kumoo aikaisemman valtuutuksen, jolle toisin ilmoiteta)		
Rekisteristä poistettavan valtuutuksen antopäivä		
SELVITYSTILA Täytä lisäksi erillinen henkilötietolomake.		
I Selvitystilaa asettaminen		
Yhtiökokouksen päivämäärä	Selvitystilaa alkamisajankohta	
31.10.2016	31.10.2016	
Selvitysmiehen nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)
Kirjanpitäjä	hetu	
Selvitysmiehen nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)
Miten selvitysmiehet edustavat yhtiötä (yksin / yhdessä)		
II Julkinen haaste		
Selvitysmies hakee julkista haastetta yhtiön velkojille ☒		
III Yhtiön purkaminen		
Selvitysmiehen esittämä lopputilityksensä yhtiökokouksessa, hänen on viipymättä ilmoitettava yhtiön purkautuminen rekisteritäväksi. Se ilmoitetaan lomakkeella Y4 ja liitelomakkeella 15.		

Liite 5: Henkilötietolomake

HENKILÖTIETOLOMAKE
(VIRANOMAISKÄYTTÖÖN)

Yrityksen toiminimi:	
Yritys X Oy	
Y-tunnus:	Ilmoituksen diaarinumero:
1234567-8	

Merkitse tälle lomakkeelle viranomaiskäyttöön tarkoitetut henkilötiedot*:

- suomalainen henkilötunnus

- postiosoite, jos henkilö asuu muualla kuin Suomessa

Jos henkilöllä on suomalainen henkilötunnus ja jos hän asuu Suomessa, älä täytä postiosoitetta. Jos henkilöllä ei ole suomalaista henkilötunnusta, ilmoita henkilötunnuksen sijaan syntymäaika.

Jos ilmoitettavia henkilöitä on enemmän kuin lomakkeelle mahtuu, tulosta jatkolomakkeeksi PRH:n kotisivulta henkilötietolomake.

Sukunimi	Etunimet	Henkilötunnus
kirjanpitäjän sukunimi	kirjanpitäjän etunimi	kirjanpitäjän hetu
Postiosoite (ei Suomessa oleva)	Maa	Kansalaisuus
Sukunimi	Etunimet	Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)	Maa	Kansalaisuus
Sukunimi	Etunimet	Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)	Maa	Kansalaisuus
Sukunimi	Etunimet	Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)	Maa	Kansalaisuus
Sukunimi	Etunimet	Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)	Maa	Kansalaisuus
Sukunimi	Etunimet	Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)	Maa	Kansalaisuus
Sukunimi	Etunimet	Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)	Maa	Kansalaisuus
Sukunimi	Etunimet	Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)	Maa	Kansalaisuus
Sukunimi	Etunimet	Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)	Maa	Kansalaisuus

*Henkilötunnuksen tunnusosa ja ulkomailla asuvan kotiosoite luovutetaan kaupparekisteristä vain, jos luovuttaminen täyttää viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentissa säädetyt edellytykset (kaupparekisterilaki 1a §).

PRH-Verohallinto,
Yritystietojärjestelmä

PL 2000
00231 Helsinki

Asiakaspalvelunumero
029 509 5050

www.ytj.fi